

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Warszawa, 10-08-2023 r.

DOOŚ-WDŚZIL.420.5.2023.LD.KB.9

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), dalej k.p.a., w związku z art. 71 ust. 2 pkt 1 oraz art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283, ze zm.), dalej u.o.o.ś., po rozpatrzeniu odwołania Stowarzyszenia Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot z 17 stycznia 2023 r. od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie Nr 20/2022, z 16 grudnia 2022 r., znak: WONS-OŚ.420.27.2020.EP.37, o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia pn.: „Budowa drogi S10 Szczecin – Piła, odcinek „Szczecin Kijewo” /bez węzła/ - węzeł „Szczecin Zdunowo” (z wyłączeniem obwodnicy Kobylanki, Morzyczyna i Zieleniewa)”,

1. uchylam pkt II.2. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Prace budowlane w odległości mniejszej niż 50 m od terenów podlegających ochronie akustycznej wykonywać wyłącznie w porze dziennej (6:00 – 22:00). Mając na uwadze względy technologiczne, dopuszcza się prowadzenie tych prac również w porze nocnej wyłącznie w przypadku, jeśli będzie wymagała tego technologia prac, które nie mogą być przerwane (np. betonowanie, asfaltowanie), pod warunkiem zastosowania przenośnych ekranów akustycznych lub obudów dźwiękochłonnych na całej długości wykonywanych w danym czasie robót, od strony terenów chronionych akustycznie oraz zastosowaniu mat wibroakustycznych pod pracującymi maszynami i urządzeniami, z jednoczesnym wymogiem poinformowania okolicznej ludności, z 24-godzinnym wyprzedzeniem, o zamiarze ich prowadzenia”;

2. uchylam pkt II.13. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Wody opadowe i roztopowe z terenu zaplecza budowy odprowadzać do gruntu/rowów przydrożnych/innych odbiorników oraz rzeki Płoni. Dla zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem odbiorników, wody dodatkowo oczyszczać w urządzeniach podczyszczających (osadnikach oraz separatorach) do wartości poniżej 100 mg/l dla zawiesiny ogólnej oraz do wartości poniżej 15 mg/l dla węglowodorów ropopochodnych”;

3. uchylam pkt II.22. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„W celu zabezpieczenia przed przypadkowym zniszczeniem (w trakcie prowadzenie prac budowlanych) cennych siedlisk przyrodniczych (wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej) oraz stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, które nie kolidują bezpośrednio z przebiegiem drogi i nie są przeznaczone do likwidacji, należy:

- a) prace budowlane w sąsiedztwie siedlisk przyrodniczych prowadzić pod nadzorem botanicznym lub fitosocjologicznym;
- b) ustalić minimalną szerokość pasa robót pod drogę i obiekty jej towarzyszące tak, aby zniszczeniu uległa jak najmniejsza powierzchnia roślinności;
- c) nie dopuszczać do przejazdów sprzętu budowlanego i składowania materiałów w obrębie siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, które nie są przeznaczone do likwidacji;
- d) nie lokalizować na obszarze ani w bezpośrednim sąsiedztwie ww. siedlisk: biur budowy, wytwórni mas bitumicznych, węzłów betoniarskich, warsztatów i baz materiałowo-składowych oraz parkingów maszyn i sprzętu budowlanego;
- e) przed rozpoczęciem prac budowlanych, pod nadzorem i zgodnie z wskazaniami nadzoru botanicznego lub fitosocjologicznego, obszar siedlisk oraz stanowisk wygrodzić i zabezpieczyć taśmą, od strony pasa drogowego, a tym samym od prowadzonych prac budowlanych (tak aby nie dochodziło do potencjalnych wjazdów czy wchodzenia w obręb tych obszarów osób prowadzących prace budowlane);
- f) kontrolować wygradzenia i stan ww. siedlisk oraz stanowisk, w razie uszkodzeń wygradzenia na bieżąco dokonywać napraw oraz wprowadzać dodatkowe działania, które zabezpieczą siedlisko/stanowisko, zgodnie ze wskazaniami nadzoru botanicznego lub fitosocjologicznego,
- g) ww. siedliska przyrodnicze oraz stanowiska oznaczyć tabliczkami informacyjno-ostrzegawczymi;

4. uchylam pkt II.23 decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Wycinkę drzew i krzewów kolidujących z realizacją planowanego przedsięwzięcia oraz karczowanie i odhumusowanie terenu przeprowadzić poza okresem lęgowym ptaków, przypadającym w terminie od 1 marca do 31 sierpnia. Dopuszcza się przeprowadzenie ww. prac w okresie lęgowym, po uprzednim potwierdzeniu przez specjalistę ornitologa braku lęgów gatunków chronionych. Kontrolę zajęcia siedlisk przeprowadzić należy nie wcześniej niż 2-3 dni przed wycięciem danego okazu. W przypadku wykrycia lęgów gatunków chronionych należy zaprzestać ww. prac do czasu stwierdzenia przez nadzór ornitologiczny wyprowadzenia młodych z gniazda. Ponadto, niezależnie od terminu wycinki, drzewa przeznaczone do usunięcia o obwodzie pni powyżej 50 cm, mierzonym na wysokości 130 cm należy skontrolować pod kątem

wykorzystywania ich jako schronienia letnie oraz zimowe nietoperzy oraz siedliska bezkręgowców. Kontrola musi zostać przeprowadzona przez specjalistę entomologa i chiropterologa z nadzoru przyrodniczego, nie wcześniej niż 2-3 dni przed wycięciem danego okazu. W przypadku stwierdzenia obecności stanowisk gatunków chronionych, należy wstrzymać wycinkę oraz podjąć działania określone przez ww. nadzór”;

5. uchylam pkt II.24. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Nieplanowane do wycinki drzewa i krzewy, znajdujące się w sąsiedztwie terenu, na którym prowadzone będą prace budowlane, które są narażone na możliwe uszkodzenia, zabezpieczyć w następujący sposób:

- a) grupy drzew/krzewów należy wygrodzić - powierzchnia rozstawienia ogrodzenia powinna odpowiadać obszarowi wyznaczonemu przez rzuty koron, powiększonemu o bufor wielkości 1-2 m, w przypadku krzewów obszar ten powinien zostać ustalony przez specjalistę dendrologa;
- b) pojedyncze drzewa zabezpieczyć osłonami np. płótkami drewnianymi lub siatką w odległości 0,5-1 m od pnia. Nie należy stosować deskowania na pniu. Wysokość zabezpieczeń powinna wynosić 1,5-2,0 m (w zależności od wysokości drzewa), przy montowaniu zabezpieczeń unikać używania gwoździ, należy zadbać, aby deski nie opierały się na szyjkach korzeniowych, tylko na podłożu, a samo oszalowanie powinno zapewniać swobodny dostęp powietrza;
- c) wykopy wykonywane w strefie korzeniowej drzew należy prowadzić ręcznie lub niewielkimi koparkami, na krótkich odcinkach, ograniczając czas otwarcia wykopów powodujących przesuszanie bryły korzeniowej;
- d) przy konieczności pozostawienia otwartego wykopu korzenie zabezpieczyć hydrożelem, wykop przykryć;
- e) montowanie i demontaż zabezpieczeń drzew, prace w obrębie bryły korzeniowej i zabezpieczenie korzeni oraz otwartych wykopów w obrębie bryły korzeniowej prowadzić pod nadzorem i zgodnie z wskazaniem specjalisty dendrologa;
- f) po zakończeniu prac wykonać demontaż zabezpieczeń”;

6. uchylam pkt II.25. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„W celu minimalizacji oddziaływania urządzeń odwodnienia drogi na zwierzęta:

- a) otwarte obiekty odwodnieniowe lokalizować poza powierzchniami przejść dla zwierząt;
- b) studnie osadnikowe i separatory muszą posiadać szczelne pokrywy, w zależności od warunków technicznych zastosować dopływy podziemne do osadników i separatorów;
- c) wszystkie studzienki rewizyjne zaopatrzyć w pełne pokrywy, o jak najmniejszej liczbie otworów obsługowych i możliwie najmniejszej średnicy otworów;

- d) wszystkie studnie i niecki wpadowe muszą posiadać szczelną pokrywę górną z włazem rewizyjnym;
- e) w przypadku gdy studnie lub niecki posiadają otwory wlotowe (połączenie z rowami), zabezpieczyć je w sposób utrudniający wpadanie płazów do wnętrza obiektów poprzez wyposażenie otworów w kraty stalowe lub rząd pionowych prętów (płaskowników);
- f) zastosować elementy uciezkowe pozwalające zwierzętom na wydostanie się z systemu odwodnienia np. poprzez rampy, pochylnie uciezkowe dla płazów;
- g) dwa razy w roku, tj. w okresie od 1 lutego do końca marca oraz w sierpniu lub wrześniu, prowadzić kontrole drożności rowów, studzienek i wpustów ulicznych, a także ich wykaszanie i czyszczenie. Wszelkie prace prowadzone na zbiornikach retencyjnych, w tym jego czyszczenie i odmulanie, wykonywać we wrześniu. Dopuszcza się prowadzenie prac w innym terminie, w przypadku gdy kontrola zbiornika przez specjalistę z zakresu herpetologii wykluczy występowanie płazów w zbiorniku gdzie prowadzone są prace;
- h) na szerokości wylotów przejść dla dużych i średnich zwierząt oraz przejść dla małych zwierząt, rowy skanalizować i pokryć warstwą gruntu. W przypadku, gdy nie jest to możliwe, zastosować skarpy o nachyleniu nie większym niż 1:3, obejmujące całą strefę dojścia do przejść dużych i średnich oraz co najmniej 10 m od osi przejść dla małych zwierząt, w każdym kierunku. W przypadku braku zastosowania skanalizowania, rowy na całym odcinku przejść przez obszar najścia pozostawić nieumocnione (trawiaste);
- i) wyklucza się stosowanie otwartych piaskowników;
- j) montaż zabezpieczeń na elementach systemu odwodnienia oraz montaż elementów uciezkowych prowadzić zgodnie z wskazaniem i pod nadzorem specjalisty herpetologa”;

7. uchylam pkt II.26. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Przed rozpoczęciem prac budowlanych, na całej długości inwestycji zamontować tymczasowe płotki herpetologiczne, zgodne z poniższymi wytycznymi:

- a) wysokość ogrodzenia ma wynosić co najmniej 50 cm ponad poziom terenu, ogrodzenie częściowo wkopać w grunt (na głębokość min. 20 cm), odgięcie górnej krawędzi wykonać na zewnątrz drogi (w kierunku otaczającego terenu) pod kątem 45-90°, tworząc daszek (przewieszkę) o długości 10 cm;
- b) ogrodzenia wykonać z materiałów odpornych na warunki atmosferyczne, jako materiału można użyć folii (różnych grubości), brezentu, siatek polimerowych o oczkach wielkości do 5 × 5 mm, geotkaniny, geowłókniny. Materiał do budowy ogrodzeń powinien być gęsty o zwartej strukturze (jednorodny lub w postaci gęstej plecionki), nieprzezroczysty, chropowaty z delikatną fakturą, utrudniający wspinanie się płazów;

- c) należy zwrócić szczególną uwagę na staranne i szczelne wykonanie łączenia dwóch sąsiednich pasów materiału, zakończenie ogrodzeń powinno mieć kształt litery U, wygiętej na zewnątrz;
- d) płotki rozstawić przed rozpoczęciem prac budowlano-ziemnych (poza okresem zimowym), ostateczny termin należy uzgodnić z herpetologiem;
- e) na etapie budowy nie mniej niż raz w tygodniu kontrolować szczelność ogrodzeń w obecności nadzoru herpetologicznego, zgodnie z jego wskazaniem;
- f) płotki ochronne zdemontować po zakończeniu robót budowlanych;
- g) w przypadku gdy szlak migracji płazów do miejsca rozrodu lub zimowania zostanie przecięty przez tymczasowe ogrodzenia zabezpieczające przed przedostawaniem się małych zwierząt na teren prowadzonych prac, wzdłuż ogrodzenia tymczasowego rozmieścić pułapki co 50 m w postaci wiader z tworzyw sztucznych, prostokątne, ewentualnie okrągłe. Wiadra mają znajdować się także w narożnikach ogrodzenia i na jego zakończeniu. Wiadro musi mieć jasny kolor, biały lub żółty, aby łatwo można było obserwować w nim płazy. Wysokość pułapki ok. 30–40 cm, szerokość otworu ok. 30 cm. Po zakończeniu migracji szczelnie zakryć pułapkę. Pułapka musi być wkopana równo z gruntem lub nieco poniżej. Wokół pułapki nie może być żadnych szczelin, do których mogłyby się dostać płazy. Pułapki zamontować na cały okres migracji płazów. Pułapki muszą być umieszczone maksymalnie blisko ogrodzenia, ściśle do niego przylegać. W dnie pułapek należy wywiercić 5–10 otworów o średnicy 3 mm, tak aby woda opadowa mogła z niej swobodnie wypływać. W pułapce należy umieścić materiał osłaniający płazy przed słońcem i drapieżnikami, np. mech, liście itp. Do każdego wiadra należy włożyć kładkę np. w postaci kija lub listewki), tak aby wystawał z niego pod dużym kątem i umożliwiał wyjście z pułapki małym gryzoniom i ryjówkom.
- h) w okresie od 15 lutego do 31 października nadzór herpetologiczny będzie prowadzić regularne, codzienne kontrole terenu budowy przed rozpoczęciem robót. W szczycie migracji płazów, tj. od 1 marca do 15 maja oraz od 15 września do 15 października, kontrole herpetologiczne wykopów, wiader wkopanych w ziemię oraz innych miejsc mogących stanowić pułapki dla zwierząt prowadzić dwa razy dziennie, w porze porannej oraz przedwieczornej. Znalezione na terenie budowy oraz uwięzione w pułapkach zwierzęta przenieść poza teren prowadzonych prac, co najmniej 1 km od placu budowy, pod nadzorem herpetologa do stanowisk zastępczych, przez niego wskazanych”;

8. uchylam pkt II.38. decyzji w i w tym zakresie orzekam:

„Do oświetlenia drogi S10 oraz obiektów drogowych w ciągu drogi S10 wykorzystać źródła typu LED o temperaturze barwowej 2700 - 3000K (barwa ciepła, zbliżona do barwy żółtej). Światło musi być jak najmniej intensywne. Należy stosować oprawy kierunkowe, które zapobiegają rozpraszaniu strumieni świetlnych na obszary otaczające (poza pasem drogowym) i jednocześnie kierują światło wyłącznie na

powierzchnię/element, które mają być oświetlone. Należy stosować zamknięte obudowy lamp”;

9. uchylam pkt II.40. ww. decyzji i w tym zakresie umarzam postępowanie organu I instancji;

10. uchylam pkt III.1. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Integralną część niniejszej decyzji stanowią poniższe załączniki:

- załącznik nr 1: charakterystyka przedsięwzięcia,
- załącznik nr 2: mapa przedstawiająca przebieg przedsięwzięcia”;

11. uchylam pkt III.2. ww. decyzji i w tym zakresie umarzam postępowanie organu I instancji;

12. uchylam pkt III.4. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Od km 0+000 do około km 2+100 (strona lewa i prawa) oraz od ok. km 2+200 do ok. km 2+500 (strona lewa i prawa) wykonać ogrodzenia ochronno-naprowadzające jako płotki z siatki stalowej lub tworzywa sztucznego, lub z prefabrykatów betonowych lub polimerobetonowych lub płyt stalowych o wysokości około 0,5 m ponad powierzchnię terenu i zakopane na głębokość min. 20 cm. W przypadku zastosowania płotków z siatki lub elementów z siatki, średnica oczek nie może być większa niż 0,5 cm. Górna część konstrukcji, tzw. przewieszka musi mieć min. 10 cm długości i być wygięta na zewnątrz tj. w kierunku przeciwnym do terenu pasa drogi, pod kątem nie mniejszym niż 45°, a zewnętrzne końce systemów (nie naprowadzające do przejść) winny być uformowane w kształcie litery „C” lub litery „U” w kierunku przeciwnym do pasa drogi powodując zmianę kierunku ruchu zwierząt. Konstrukcje winny łączyć się szczelnie z czołami przejść dla zwierząt w sposób płynny i uniemożliwiający przedostanie się zwierząt na korpus drogi”;

13. uchylam pkt III.5. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Wykonać następujące przejścia dla zwierząt w podanych poniżej przybliżonych lokalizacjach oraz o następujących parametrach:

Lp.	Km, numer i typ przejścia	Parametry obiektów
1.	pomiędzy km 0+00 a zabudową w km 0+900, górne dla dużych zwierząt	minimalna szerokość 40 m; maksymalne nachylenie powierzchni przejść i nasypów najść 15% skosy rozszerzające (na obiekcie mostowym) min. o kącie odgięcia od osi przejścia: 30° skosy naprowadzające (poza obiektem mostowym) o min. kącie odgięcia od osi przejścia: 60°; pokrywa wierzchnia z nadsypki min. 0,8 m, w tym w górnej warstwie co najmniej 0,5 m ziemi urodzajnej na całej szerokości użytkowej przejścia, powierzchnia trawiasta na obiekcie mostowym oraz luźne zadrzewienie w strefach najścia i dojścia do

		przejścia, a przy skrajach przejścia zwarta roślinność krzewiasta.
2.	km 1+400, PEm-1, dolne (zespolone z ciekim), dla zwierząt małych	minimalna wysokość mierzona od półki do spodu konstrukcji 1,86 m; minimalna szerokość obiektu 2.55 m; półki po obu stronach ciek, o szerokości co najmniej 0,5 m.
3.	km 2+160, WEDd-1, dolne dla dużych zwierząt	minimalna wysokość 5 m; szerokość – co najmniej podwójna szerokość ciek (szerokość rz. Płoni około 15 m); minimalna długość 130 m.
4.	km 4+299.52, WEDg-2, górne dla dużych zwierząt	minimalna szerokość 40 m; maksymalne nachylenie powierzchni przejść i nasypów najść 15%; skosy rozszerzające (na obiekcie mostowym) min. o kącie odgięcia od osi przejścia: 30° skosy naprowadzające (poza obiektem mostowym) o min. kącie odgięcia od osi przejścia: 60°; pokrywa wierzchnia z nadsypki min. 0,8 m, w tym w górnej warstwie co najmniej 0,5 m ziemi urodzajnej na całej szerokości użytkowej przejścia, powierzchnia trawiasta na obiekcie mostowym oraz luźne zadrzewienie w strefach najścia i dościa do przejścia, a przy skrajach przejścia zwarta roślinność krzewiasta.

14. uchylam pkt III.6. decyzji w i w tym zakresie orzekam:

„Wszystkie przejścia górne wyposażyć w ekrany z funkcją przeciwośnieniową wykonane z nieprzezroczystego materiału. Ekrany zaprojektować wzdłuż całych zewnętrznych krawędzi przejścia oraz krawędzi nasypów najść (nie mniej niż 50 m od zewnętrznych krawędzi przejść, w każdym kierunku). Wysokość ekranów to min. 2,5 m, analogicznie do ogrodzenia, z którym ekrany będą szczelnie połączone”;

15. uchylam pkt III.11. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„W celu ograniczenia śmiertelności ptaków w wyniku kolizji z ekranami akustycznymi zastosować ekrany nieprzezroczyste oraz wykluczające efekt lustro, które będą widzialne dla ptaków. W razie konieczności montażu ekranów przezroczystych, należy umieścić na nich czarne pionowe pasy o szerokości nie mniejszej niż 2 cm, w odległościach nie większych niż 10 cm od siebie. Ekrany mają być wyposażone w pasy fabryczne, według trwałej technologii, odpowiadającej trwałości samych paneli. Zabrania się montowania nowych paneli bez pasów i naklejania ich w późniejszym terminie”;

16. uchylam pkt III.14. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Oświetlenie drogi S10 oraz obiektów drogowych wykonać w odległości nie mniejszej niż 200 m (teren leśny) lub 500 m (teren otwarty) od przejść dla dużych i średnich zwierząt, z wyjątkiem węzła Płonia oraz odcinka między węzłem Kijewo a zabudową ok. km 0+900. Na odcinku drogi wymagającym oświetlenia, tj. węzeł Płonia i odcinek między węzłem Kijewo a ww. zabudową, z uwagi na bezpieczeństwo ruchu drogowego, gdzie odległość jest mniejsza niż 200 m, oświetlenie zlokalizować na możliwie najniższej wysokości, ograniczyć moc latarni do niezbędnego dla zachowania bezpieczeństwa ruchu minimum (dopuszczalnego przez przepisy)”;

17. uchylam pkt V.2. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Po upływie 12 miesięcy od dnia oddania drogi do eksploatacji należy wykonać 3 letni monitoring użytkowania przejść dla dużych i średnich zwierząt, w ciągu 6 lat od oddania drogi do eksploatacji, zgodnie z poniższymi wytycznymi:

- a) monitoring należy prowadzić poprzez rejestrację zwierząt przy pomocy automatycznych kamer wideo (tzw. wideopułapek). Wykonywać 12 sesji rejestracji obrazu i dźwięku rocznie; każdą sesję prowadzić przez dwa kolejne tygodnie w miesiącu. Przy doborze liczby i rozstawienia kamer należy wziąć pod uwagę szerokość przejścia, zasięg czujnika ruchu, a także zasięg oświetlenia nocą, tak aby zasięgiem objąć całą szerokość przejścia;
- b) wyniki monitoringu przejść dla zwierząt powinny zawierać: listę gatunków zwierząt stwierdzonych na przejściu, strukturę gatunkową zwierząt, częstość użytkowania przejścia przez dany gatunek, stałość występowania gatunku na przejściu, a także ich interpretację;
- c) rejestrację zwierząt wideopułapkami zaleca się uzupełnić rejestracją tropów zwierząt, identyfikacją odchodów oraz identyfikacją śladów żerowania, uszkodzeń roślin i innych śladów obecności zwierząt na całej powierzchni przejść oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, tj. w strefach najść, zgodnie z poniższymi wytycznymi:
 - kontrole wykorzystania przejść przez ssaki prowadzić przy udziale specjalisty teriologa co 10 dni, przez okres 8 tygodni w każdej porze roku, tj. w miesiącach: grudzień/styczeń-luty, marzec-maj, lipiec-wrzesień, październik-listopad/grudzień;
 - identyfikację gatunków i ich liczebności kontrolować metodą rejestracji tropów zwierząt na pasach z piaskiem, umiejscowionych w środkowej części przejścia dla zwierząt, na całej jego szerokości (od krawędzi do krawędzi). Pas z piaskiem powinien mieć postać rynny o głębokości ok. 15 cm i szerokości ok. 2,5 m. Dno rynny należy zabezpieczyć folią lub geowłókniną, która uniemożliwi przerastanie roślin, a następnie wypełnić drobnoziarnistym piaskiem. Każdorazowo podczas kontroli usuwać

zarastającą roślinność na pasach z piaskiem, a po zakończeniu danej obserwacji zagrabić pasy;

- identyfikację gatunków i określenie liczby osobników przemieszczających się w otoczeniu przejść dla dużych i średnich zwierząt należy prowadzić poprzez rejestrację tropów na transektach na śniegu lub piasku;

d) w trakcie monitoringu należy dokonać kompleksowej oceny:

- stanu technicznego przejścia (uszkodzenia konstrukcji, uszkodzenia lub braki w ogrodzeniu na przejściu, obecność niepożądanych elementów pochodzenia antropogenicznego, obecność obiektów blokujących przejście lub zmniejszających jego drożność dla zwierząt, pokrycie roślinnością, w tym kontrola występowania gatunków obcych dla krajowej flory itp.);
- zagospodarowania otoczenia przejścia (stan roślinności naprowadzającej, w tym liniowych struktur ułatwiających nietoperzom korzystanie z przejść, stan ogrodzeń naprowadzających, obecność elementów mogących utrudniać lub zniechęcać zwierzęta do korzystania z przejść);
- aktywności ludzi na przejściu i w bezpośrednim sąsiedztwie (ślady butów, opon, pozostawione przedmioty);

e) na podstawie wyników monitoringu należy sformułować i wdrożyć zalecenia dotyczące koniecznych i możliwych do wprowadzenia zmian w zastosowanych rozwiązaniach technicznych oraz zagospodarowaniu przejść oraz otoczenia, które poprawią ich funkcjonalność i wpłyną pozytywnie na wykorzystanie przejść przez zwierzęta;

f) wyniki corocznego monitoringu w postaci raportów należy przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska – nie później niż do 1 miesiąca od dnia zakończenia monitoringu za dany rok”;

18. uchylam pkt VI.1. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Emisji hałasu - w celu porównania ustaleń zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach z rzeczywistym oddziaływaniem przedsięwzięcia, w tym poprawności przyjętych założeń obliczeniowych oraz sprawdzenie rzeczywistego oddziaływania akustycznego przedmiotowej inwestycji lub sprawdzenie skuteczności zastosowanych środków ochrony akustycznej. Analiza porealizacyjna winna obejmować wykonanie pomiarów emisji hałasu, powstającego w wyniku eksploatacji przedsięwzięcia, w punktach pomiarowych zlokalizowanych na granicy terenów chronionych akustycznie, w sąsiedztwie planowanej do budowy drogi, wyznaczając receptory w szczególności we wskazanym poniżej kilometrażu:

- a) km 0+880 do km 1+160 (strona lewa);
- b) km 2+360 do km 2+640 (strona prawa);
- c) km ok. 3+050 do km ok. 3+400 (strona prawa).

Analizę porealizacyjną należy wykonać zgodnie z obowiązującymi metodykami, po upływie 12 miesięcy od oddania przedsięwzięcia do eksploatacji w okresie zwiększonego ruchu drogowego (okres wakacyjny, piątek - niedziela, uwzględniając godziny wzmożonego ruchu samochodowego). Wyniki należy przedstawić Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie, Marszałkowi Województwa Zachodniopomorskiego oraz Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, w terminie 18 miesięcy od dnia oddania obiektu do użytkowania”;

19. uchylam pkt VII. ww. decyzji i w tym zakresie orzekam:

„Nakładam obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w art. 72 ust. 1 pkt 10 u.o.o.ś., uwzględniającej w szczególności:

1. parametry i szczegółową lokalizację przenośnych ekranów akustycznych i obudów oraz mat wibroakustycznych celem ochrony akustycznej w fazie realizacji przedsięwzięcia;
2. weryfikację działań minimalizujących zidentyfikowane oddziaływania barierowe, ze szczególnym uwzględnieniem negatywnego oddziaływania drogi na integralność ostoju PLH 320020, spójność sieci Natura 2000 w skali ponadlokalnej oraz siedliska i korytarze ekologiczne wilka i rysia, żubra i dużych ssaków kopytnych. W tym dokładne ustalenie lokalizacji, parametrów i sposobu zagospodarowania przejścia górnego dla dużych zwierząt planowanego do budowy na odcinku pomiędzy węzłem Kijewo a zabudową w ok. km 0+900, z uwzględnieniem warunków terenowych i możliwości technicznych;
3. weryfikację zakresu wycinki drzew i krzewów na terenach leśnych i poza nimi, wraz z waloryzacją drzewostanu przeznaczonego do wycinki oraz uwzględnieniem funkcji siedliskowych, jakie pełni usuwana dendroflora dla występujących na analizowanym terenie gatunków roślin, grzybów, porostów i zwierząt (np. szlaki migracji, miejsca żerowania, schronienia, miejsca rozrodu, itp.). W tym weryfikacja ilości niszczonego siedlisk stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020;
4. weryfikację zakresu planowanych nasadzeń, tak aby planowane nasadzenia stanowiły rekompensatę adekwatną do ilości i wartości usuwanego drzewostanu, z uwzględnieniem wyników analiz z pkt 4 (dot. weryfikacji zakresu wycinki drzew i krzewów, w tym niszczenia siedlisk stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000);
5. analizę wpływu na środowisko prac prowadzonych w sąsiedztwie koryta rzeki Płoni oraz weryfikacja i w razie konieczności modyfikacja, lub rozszerzenie zakresu działań minimalizujących, tak aby został zminimalizowany możliwy negatywny wpływ wynikający z prac prowadzonych w sąsiedztwie koryta rzeki Płoni;

6. weryfikację maksymalnej szerokości pasa robót pod drogę i obiekty jej towarzyszące, wraz ze wskazaniem lokalizacji, gdzie m.in. z uwagi na cenne walory przyrodnicze, gatunki chronione, cenne siedliska przyrodnicze, konieczne będzie zawężenie pasa robót. Podać należy również na jakiej długości/zasięgu pas robót może być ewentualnie zawężony”;

20. uchylam Załącznik nr 1 do niniejszej decyzji (akapit 6) w brzmieniu:

„Ponadto zostaną wykonane:

- przejścia dla zwierząt:
 - PEm-1 przejście dla zwierząt małych w km 1+400;
 - WEDd-1 przejście dolne dla dużych zwierząt w km 2+160;
 - WEDg-2 przejście górne dla dużych zwierząt w km 4+299.52”;

i w tym zakresie orzekam:

„Ponadto zostaną wykonane:

- przejścia dla zwierząt:
 - przejście górne dla dużych zwierząt pomiędzy km 0+00, a zabudową w km 0+900;
 - PEm-1 przejście dolne dla zwierząt małych w km 1+400;
 - WEDd-1 przejście dolne dla dużych zwierząt w km 2+160;
 - WEDg-2 przejście górne dla dużych zwierząt w km 4+299.52”;

21. w pozostałym zakresie utrzymuję ww. decyzję w mocy.

Uzasadnienie

Cytowaną w sentencji decyzją z 16 grudnia 2022 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, dalej RDOŚ w Szczecinie, działając na wniosek z 28 października 2020 r. Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, reprezentowanego przez pełnomocnika [REDAKTOWANE], ustalił środowiskowe uwarunkowania realizacji ww. przedsięwzięcia.

Z uwagi na liczbę stron biorących udział w prowadzonym przez RDOŚ w Szczecinie postępowaniu, w niniejszej sprawie zastosowanie miał art. 74 ust. 3 u.o.o.ś., w myśl którego jeżeli liczba stron postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub innego postępowania dotyczącego tej decyzji przekracza 10, stosuje się art. 49 k.p.a., a zatem, poza wnioskodawcą, pozostałym stronom postępowania doręczenie decyzji z 16 grudnia 2022 r. nastąpiło poprzez publiczne obwieszczenie. Mając powyższe na uwadze, RDOŚ w Szczecinie, obwieszczeniem z 19 grudnia 2022 r., znak: WONS-OŚ.420.27.2020.EP.38, poinformował strony postępowania o wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia. Obwieszczenie, o którym mowa powyżej, zostało

zamieszczone na tablicy ogłoszeń i w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 20 grudnia 2022 r. do 2 stycznia 2023 r.

Decyzja z 16 grudnia 2022 r. została zatem skutecznie doręczona stronom postępowania w trybie art. 49 k.p.a. w dniu 3 stycznia 2023 r. W związku z powyższym, ostatnim dniem na złożenie odwołania był 17 stycznia 2023 r.

Od powyższej decyzji skuteczne odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, dalej GDOŚ, za pośrednictwem organu I instancji w ustawowym terminie wniosło Stowarzyszenie Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot, dalej Stowarzyszenie, prawidłowo reprezentowane przez ██████████, uczestniczące w postępowaniu jako podmiot na prawach strony.

We wniesionym odwołaniu Stowarzyszenie przedstawiło zarzuty naruszenia:

1. art. 66 ust. 1 pkt 2 lit. a oraz pkt 6a lit. e w zw. z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a u.o.o.ś. w zw. z art. 33 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 916, ze zm.), dalej u.o.p., w zw. z art. 5 pkt 1d u.o.p. w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 17 lit. c u.o.o.ś., poprzez oparcie skarżonej decyzji o niezgodne z prawem i stanem faktycznym ustalenia wadliwie sporządzonego raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, dalej raport, w zakresie analizy oddziaływania drogi S10 na sieć korytarzy ekologicznych i ochronę łączności ekologicznej, a w konsekwencji dopuszczenie do znaczącego oddziaływania barierowego drogi oraz śmiertelności osobników chronionych gatunków;
2. art. 33 ust. 1 pkt 3 u.o.p. w zw. z art. 34 ust. 1 u.o.p., poprzez brak właściwej analizy znaczącego, negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020, a w konsekwencji wydanie decyzji, która dopuszcza ponadnormatywny wpływ na integralność obszarów Natura 2000;
3. art. 61 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 66 ust. 1 pkt 2 lit. a oraz pkt 6a lit. e w zw. z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a u.o.o.ś. w zw. z art. 7 oraz 77 § 1 k.p.a., poprzez zaakceptowanie raportu, pomimo iż zawiera braki, uchybienia i błędy merytoryczne, które powodują, że nie może stanowić podstawy merytorycznej do wydania prawidłowej decyzji;
4. art. 7 w zw. z art. 77 § 1 w zw. z art. 107 § 3 k.p.a., poprzez brak dokładnego i wyczerpującego zbadania okoliczności przedmiotowej sprawy oraz zebrania i rozpatrzenia materiału dowodowego w sprawie i oparcie rozstrzygnięcia jedynie na wadliwym raporcie, które to rozstrzygnięcie jest sprzeczne ze stanem faktycznym sprawy, co również skutkowało wadliwym uzasadnieniem skarżonej decyzji;
5. art. 108 § 1 k.p.a. – poprzez nadanie decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności, mimo że nie zostały spełnione przesłanki nadania decyzji wspomnianego rygoru.

Zarzucając powyższe, na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a., Stowarzyszenie wniosło o uchylenie skarżonej decyzji w części i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy w zakresie:

1. pkt III, ppkt 5 - modyfikacja warunku poprzez:
 - a) uzupełnienie listy przewidzianych do realizacji przejść dla zwierząt o dodatkowe przejście duże górne o szerokości minimum 50 m, zlokalizowane w km 0+100 - 0+400;

- b) weryfikacja zasadności budowy przejścia WEDd-1 w km 2+160 jako obiektu dostosowanego do wymagań dużych zwierząt - w kontekście przedstawionych uwag, odnoszących się do uwarunkowań siedliskowych i zagospodarowania przestrzennego;
 - c) jednoznaczne określenie warunku w zakresie szerokości minimalnej przejścia WEDg-2 w km 4+299, z usunięciem zapisów wskazujących na dopuszczalną szerokość min. 40 m - szerokość przejścia powinna wynosić min. 50 m w strefie dostępnej dla zwierząt - zgodnie ze światowymi standardami projektowania takich obiektów w obszarach o wysokiej wartości przyrodniczej.
2. pkt VII - modyfikacja warunku poprzez zobowiązanie inwestora do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji określonej w art. 72, ust. 1 pkt 1 u.o.o.ś - co najmniej w poniższym zakresie:
- a) przeprowadzenie dodatkowej, poprawnej metodycznie (metodyka zalecana przez GIOŚ) inwentaryzacji terenowej w zakresie występowania i aktywności przestrzennej wilka z określeniem przebiegu i intensywności lokalnych migracji w poprzek planowanej drogi oraz w otaczających drogę kompleksach leśnych (w poligonie nie mniejszym niż 10 km) - w formie co najmniej 1-rocznych obserwacji terenowych z wykorzystaniem tropień (na gruncie i śniegu) i automatycznych kamer;
 - b) przeprowadzenie analizy oddziaływania drogi S10 na populację wilka oraz reintrodukowane populacje żubra i rysia, w tym możliwość rozwoju lokalnych subpopulacji w wyniku powstania bariery ekologicznej tworzonej przez drogę oraz możliwości przemieszczania powyższych gatunków w skali lokalnej i ponadlokalnej z wykorzystaniem korytarza ekologicznego KPn-30;
 - c) opracowanie programu działań minimalizujących (defragmentacyjnych) adekwatnych do występujących zagrożeń przyrodniczych w celu uniknięcia oddziaływań barierowych prowadzących w konsekwencji do szkody w środowisku na dużą skalę, ze szczególnym uwzględnieniem negatywnego oddziaływania drogi na integralność ostoi PLH 320020, spójność sieci Natura 2000 w skali ponadlokalnej oraz siedliska i korytarze ekologiczne wilka i rysia, żubra i pozostałe duże ssaki kopytne; przedstawienie w raporcie szczegółowej metodyki wyznaczania lokalizacji i doboru parametrów/rozwiązań projektowych przejść dla zwierząt oraz dowodów merytorycznych potwierdzających, że zastosowane rozwiązania będą wystarczająco skuteczne dla ochrony łączności ekologicznej w granicach korytarza ekologicznego KPn-30 o znaczeniu krajowym i będą w stanie skutecznie zminimalizować negatywne oddziaływanie na integralność siedlisk, aktywność przestrzenną i stan populacji kluczowych gatunków dużych ssaków.

W przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku, na podstawie art. 138 § 2 k.p.a., Stowarzyszenie wniosło o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy organowi I instancji do ponownego rozpatrzenia.

Zaskarżając rozstrzygnięcie w przedmiocie nadania rygoru natychmiastowej wykonalności, skarżące wniosło o uchylenie decyzji w zakresie pkt VIII, w którym organ nadał decyzji rygor natychmiastowej wykonalności. Alternatywnie, w razie braku uchylenia rygoru natychmiastowej wykonalności, na podstawie art. 86e ust. 1 o.o.ś., Stowarzyszenie wniosło o wstrzymanie natychmiastowego wykonania decyzji.

GDOŚ ustalił i zważył, co następuje.

Przedmiotowe przedsięwzięcie polega na budowie drogi ekspresowej, w związku z czym stanowi przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 31 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839, ze zm.), tj. autostrady i drogi ekspresowe. Zatem zgodnie z art. 75 ust. 1 lit. a tiret pierwszy u.o.o.ś., organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięcia był RDOŚ w Szczecinie. Powyższe uzasadnia, z uwagi na brzmienie art. 127 ust. 3 u.o.o.ś., właściwość rzeczową i instancyjną GDOŚ w niniejszej sprawie.

Wskazania wymaga, że zakres postępowania odwoławczego nie jest węższy niż zakres postępowania pierwszoinstancyjnego, a organ odwoławczy obowiązany jest dążyć z urzędu, tak jak organ I instancji, do ustalenia rzeczywistego stanu sprawy. Organ wydający decyzję administracyjną jest obowiązany uwzględnić stan faktyczny ustalony w chwili wydania decyzji. Odnosi się to nie tylko do organu orzekającego w I instancji, ale również do organu wydającego decyzję w postępowaniu odwoławczym (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z 11 października 2017 r., sygn. akt: II SA/Po 513/17).

Organ odwoławczy powinien podjąć wszelkie możliwe kroki w celu merytorycznego załatwienia sprawy, a nie uwalniać się od obowiązku orzekania, przekazując sprawę organowi pierwszej instancji. Jednocześnie ma prawo do tego, aby własne orzeczenie, którego nieodłączną częścią jest uzasadnienie, sformułować w taki sposób, który doprowadzi do usunięcia wad rozstrzygnięcia (wskazanego w osnowie) i uzasadnienia orzeczenia organu pierwszej instancji (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z 7 lipca 2020 r., sygn. akt IV SA/Po 320/20).

Analiza materiału dowodowego zebranego przez RDOŚ w Szczecinie, po przeprowadzeniu szczegółowej analizy przez GDOŚ wykazała, że nie zostały ustalone wszystkie istotne, mające znaczenie prawne, okoliczności faktyczne sprawy. Wobec powyższego, pismem z 18 maja 2023 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.5.2023.ŁD.1, organ odwoławczy wezwał wnioskodawcę do przedłożenia wyjaśnień merytorycznych dotyczących przedmiotowej inwestycji. Odpowiedź na wezwanie została udzielona przy piśmie z 1 czerwca 2023 r.

W toku postępowania wnioskodawca przy piśmie z 13 marca 2023 r, znak: O/SZ.I-2.5302.9.2.2023.IzG, przedstawił swoje stanowisko w zakresie zarzutów prezentowanych przez Stowarzyszenie.

W trakcie postępowania odwoławczego, przed wydaniem decyzji rozstrzygającej sprawę, GDOŚ, działając zgodnie z art. 10 § 1 k.p.a. oraz mając na względzie obowiązki wynikające z zasady czynnego udziału stron w postępowaniu, zawiadomieniami z 29 czerwca 2023 r., znaki: DOOŚ-WDŚZIL.420.5.2023.ŁD.2-3, poinformował strony o możliwości zapoznania z materiałem dowodowym oraz wypowiedzenia się co do jego treści.

Wnioskodawca, pismami z 7 lipca 2023 r., znaki: TGD/PT3/03.192.2018/87-89/2023, przedłożył uwagi dotyczące m.in. planowania pozostawienia istniejącego placu Inspekcji Transportu Drogowego przy planowanej do budowy drodze (obecnie DK10). Powyższe zostało uwzględnione przez organ przy formułowaniu niniejszego rozstrzygnięcia.

Stowarzyszenie przy piśmie z 18 lipca 2023 r. wniosło o udostępnienie wybranych akt sprawy w wersji elektronicznej, wnioskowane materiały zostały przekazane Stowarzyszeniu 25 lipca 2023 r. na elektroniczną skrzynkę podawczą.

Postanowieniem z 28 lipca 2023 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.5.2023.ŁD.KB.AFI.6, GDOŚ odmówił wstrzymania natychmiastowego wykonania zaskarżonej decyzji.

Mając na uwadze zasadę dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, której istotą jest zapewnienie stronom prawa do dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia sprawy, organ w ramach postępowania odwoławczego dokonał analizy zgromadzonego materiału dowodowego. W wyniku czynności organu II instancji dokumentacja została zgromadzona w stopniu wystarczającym do pełnego i prawidłowego rozpoznania sprawy. W toku postępowania odwoławczego GDOŚ rozpatrzył sprawę w pełnym zakresie, co do okoliczności faktycznych i prawnych. Organ nie znalazł przyczyn, które uzasadniałyby uchYLENIE zaskarżonej decyzji i przekazanie jej do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 k.p.a. organ odwoławczy może uchylić zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzec co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umorzyć postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części. Uchylenie decyzji w oparciu o art. 138 § 1 pkt 2 *ab initio* k.p.a. będzie miało miejsce wówczas, gdy w wyniku ponownego rozpoznania sprawy rozstrzygnięcie merytoryczne organu odwoławczego jest niezgodne z rozstrzygnięciem organu I instancji. Kompetencje organu odwoławczego obejmują zarówno korygowanie wad prawnych decyzji organu I instancji, polegających na niewłaściwie zastosowanym przepisie prawa materialnego, jak i wad polegających na niewłaściwej ocenie okoliczności faktycznych. Organ administracji, wydając w postępowaniu odwoławczym decyzję uchylającą zaskarżoną decyzję i orzekając co do istoty sprawy, zajmuje stanowisko, że rozstrzygnięcie organu I instancji jest w tym zakresie nieprawidłowe z uwagi na niezgodność z przepisami prawa lub z punktu widzenia celowości podjętego rozstrzygnięcia. Po wnikliwym zbadaniu poprawności postępowania przeprowadzonego przez organ I instancji oraz mając na uwadze, że kompetencje orzecnicze organu odwoławczego nie sprowadzają się tylko do kontroli zasadności zarzutów podniesionych w stosunku do rozstrzygnięcia organu I instancji, lecz do analizy całości akt sprawy oraz kontroli merytorycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia, GDOŚ uchylił punkty: II.2., II.13., II.22., II.23., II.24., II.25., II.26., II.38., III.1., III.4., III.5.,

III.6., III.11., III.14., V.2., VI.1., VII oraz akapit 6 załącznika nr 1 do decyzji RDOŚ w Szczecinie z 16 grudnia 2022 r. i w tym zakresie orzekł co do istoty sprawy.

Natomiast uchylenie decyzji i umorzenie postępowania organu I instancji – art. 138 § 1 pkt 2 *in fine* k.p.a. może mieć miejsce w sytuacji, gdy postępowanie to było bezprzedmiotowe. Przesłanka bezprzedmiotowości wystąpi, gdy brak było podstaw prawnych do merytorycznego rozpoznania danej sprawy w ogóle, bądź nie było podstaw do rozpoznania jej w drodze postępowania administracyjnego, czy też tylko w drodze postępowania administracyjnego prowadzonego przed tym organem pierwszej instancji (B. Adamiak, J. Borkowski, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2016, str. 619). Z sytuacją taką mamy do czynienia w odniesieniu do punktów: II.40 oraz III.2 skarżonej decyzji.

Zgodnie z kolei z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a. organ odwoławczy może utrzymać w mocy zaskarżoną decyzję. Będzie to miało miejsce wówczas, gdy w wyniku ponownego rozpoznania sprawy rozstrzygnięcie organu odwoławczego jest zgodne z rozstrzygnięciem organu pierwszej instancji zawartym w zaskarżonej decyzji. Organ administracji, wydając w postępowaniu odwoławczym decyzję utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję, zajmuje stanowisko, że rozstrzygnięcie organu pierwszej instancji jest prawidłowe, zarówno co do zgodności z prawem, jak i co do istoty. W ocenie GDOŚ w pozostałej części zaskarżona decyzja jest prawidłowa i nie narusza przepisów prawa w stopniu uzasadniającym jej uchylenie.

RDOŚ w Szczecinie w warunku określonym w pkt II.2. wskazał wytyczne dotyczące minimalizacji oddziaływania akustycznego na etapie realizacji przedsięwzięcia, które według organu odwoławczego były zbyt ogólne. Doprecyzowanie (w pkt 1 niniejszej decyzji) warunku poprzez wskazanie konkretnej odległości od terenów chronionych akustycznie, tj. poniżej 50 m, w jakiej prace należy prowadzić wyłącznie w porze dnia lub stosować przenośne ekrany akustyczne w porze nocy (w przypadku prac wymagających ciągłości technologicznej), pozwoli na uniknięcie negatywnych skutków w postaci zwiększonej emisji hałasu w pobliżu zabudowy. Ponadto w zreformowanym warunku GDOŚ sprecyzował z jakim wyprzedzeniem należy informować okoliczną ludność o zamiarze prowadzenia prac w porze nocy.

W warunku zawartym w pkt II.13. skarżonej decyzji (zreformowanym w pkt 2 niniejszej decyzji), dotyczącym odprowadzania wód z terenu zaplecza budowy, organ II instancji sprecyzował parametry, do jakich należy oczyścić odprowadzane wody, przed wprowadzeniem ich do odbiorników. Powyższe ma na celu zabezpieczenie przed potencjalnym zanieczyszczeniem wód podczas fazy budowy, a tym samym przed negatywnym wpływem na JCWP, na terenie których realizowane będzie przedsięwzięcie.

GDOŚ zreformował treść warunku II.22. (pkt 3 decyzji) poprzez dodanie i uszczegółowienie wskazanych przez RDOŚ w Szczecinie działań minimalizujących ryzyko zniszczenia cennych siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej oraz siedlisk gatunków chronionych, wskazując na konieczność zapewnienia podczas prowadzonych prac m.in.: nadzoru botanicznego lub fitosocjologicznego, minimalnej

szerokości pasa robót, kontroli stanu wygradzeń i stanu siedlisk. Poszczególni specjaliści z nadzoru przyrodniczego (w zakresie swoich kompetencji), przy uwzględnieniu aktualnie panujących przy froncie robót warunków w terenie, zostali zobowiązani do bieżącej kontroli prowadzonych prac w celu skutecznej ochrony przyrodniczych komponentów środowiska.

Organ I instancji w pkt II.23. swojej decyzji zawarł wymogi dotyczące prowadzenia wycinki drzew i krzewów w ramach realizacji planowanego przedsięwzięcia. W ocenie GDOŚ warunek ten wymagał doprecyzowania. Organ odwoławczy w pkt 4 niniejszej decyzji wskazał, że w celu minimalizacji możliwego negatywnego oddziaływania zaplanowanych prac na środowisko, konieczne jest wydłużenie do końca sierpnia okresu przyjmowanego za okres lęgów i karmienia młodych ptaków oraz wprowadzenie ram czasowych kontroli poprzedzających karczowanie, odhumusowanie terenu oraz wycinkę drzew i krzewów kolidujących z inwestycją. Działania te pozwolą uzyskać aktualne dane dotyczące zasiedlenia drzewostanu przez ornitofaunę oraz zminimalizują możliwość zasiedlenia przez ptaki skontrolowanych już drzew przed rozpoczęciem prac. Prowadzenie ww. prac w okresie lęgowym zostało umożliwione po stwierdzeniu przez nadzór przyrodniczy niezasiedlenia drzew przez gatunki chronionych ptaków. W przypadku stwierdzenia na trasie budowy stanowisk chronionych gatunków entomofauny i chiropterofauny, wskazano dodatkowo konieczność wstrzymania prac i podjęcia działań określonych przez nadzór przyrodniczy.

Z uwagi na fakt, że teren budowy jest miejscem, gdzie występują liczne zagrożenia dla żywotności i stanu sanitarnego drzew i krzewów w postaci bezpośrednich uszkodzeń mechanicznych lub niekorzystnych zmian warunków siedliskowych, GDOŚ w treści warunku zawartego w pkt II.24. decyzji RDOŚ w Szczecinie (pkt 5 niniejszej decyzji) doprecyzował wymóg zabezpieczenia drzew znajdujących w sąsiedztwie prowadzonych prac budowlanych, przed uszkodzeniami mechanicznymi. W warunku określono jakie formy zabezpieczeń są dopuszczalne oraz wskazano konieczność zachowania szczególnej ostrożności przy prowadzonych pracach, tak aby nie dopuścić do uszkodzenia dendroflory. Organ wskazuje, iż nie rekomenduje się stosowania deskowania na pniu z uwagi na możliwość mechanicznego zniszczenia gatunków chronionych, mogących rosnąć na korze tych drzew np. porostów. Ponadto możliwe jest obumierania gatunków bytujących na korze w związku z długotrwałym niedoświetleniem. W treści warunku określono także sposób prowadzenia prac w obrębie bryły korzeniowej, o ile będzie taka konieczność, tak aby zminimalizować ryzyko uszkodzenia korzeni, a także skrócić czas prac w obrębie bryły korzeniowej. Dodatkowo określono sposób postępowania z korzeniami, w przypadku konieczności pozostawienia otwartego wykopu. Organ uznał za zasadne zapewnienie nadzoru specjalisty dendrologa, mającego za zadanie bieżącą kontrolę prowadzonych prac.

Organ odwoławczy reformując warunek zawarty w pkt II.25. zaskarżonej decyzji (pkt 6 niniejszego rozstrzygnięcia), uszczegółowił sposób zabezpieczenia elementów systemu odwodnienia, tak aby sposób zabezpieczeń był możliwie jak najbardziej skuteczny w ochronie lokalnej batrachofauny i jednocześnie pozwalał na prawidłowe funkcjonowanie systemu

odwodnienia. Zmiana obowiązku określonego w punkcie II.25 zaskarżonej decyzji RDOŚ w Szczecinie uzasadniona jest faktem, iż na etapie postępowania odwoławczego GDOŚ wezwał inwestora do przedstawienia informacji dotyczących projektowanego systemu odwodnienia, w tym do określenia parametrów, kluczowych dla analizy wpływu systemu odwodnienia na przyrodnicze komponenty środowiska. GDOŚ wezwał również do przedstawienia sposobów zabezpieczenia elementów systemu odwodnienia przed przedostawaniem się do nich płazów lub małych ssaków. W odpowiedzi z czerwca 2023 r. wnioskodawca wskazał możliwe do zastosowania rozwiązania zabezpieczające, w obrębie systemu odwodnienia, konieczne z uwagi na ochronę małych zwierząt w tym płazów, co znalazło swoje odzwierciedlenie w niniejszej modyfikacji treści warunku II.25. Ponadto w miejscach, gdzie nie ma możliwości zastosowania skutecznych zabezpieczeń, wskazano na konieczność zastosowania elementów umożliwiających wydostawanie się zwierząt z urządzeń systemu odwodnienia, przy jednoczesnym zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania tego systemu. Dodatkowo organ nakazał konieczność montażu zabezpieczeń i elementów uciezkowych w obecności nadzoru herpetologicznego.

W ocenie organu odwoławczego warunek zawarty w pkt II.26. decyzji RDOŚ w Szczecinie, dotyczący wygrodzień zabezpieczających przed wkraczaniem małych zwierząt na teren budowy, wymagał doprecyzowania. W pkt 7 decyzji GDOŚ wskazał m.in. na jaką głębokość należy wkopać tymczasowe wygrodzień. Organ wskazał także na konieczność zastosowania pułapek łownych (które również zaproponował inwestor w aneksie z września 2022 r, na str. 297.), o wskazanych parametrach, rozmieszczonych wzdłuż tymczasowych ogrodzeń zabezpieczających przed przedostawaniem się małych zwierząt na teren budowy. Powyższe działanie ma na celu ochronę lokalnej herpetofauny na etapie budowy drogi. Pułapki montowane będą na stałe i nie będą wyjmowane w czasie przenoszenia płazów, aby uniknąć obsypywania się ścianek otworu w ziemi. Pułapka powinna być zatem tak skonstruowana, aby umożliwić szybkie i sprawne wyciągnięcie z niej płazów (co jest istotne przy dużej liczbie zainstalowanych pułapek). Istotnym jest zapewnienie szczelnego zakrycia pułapki, po zakończeniu migracji płazów, tak aby ograniczyć śmiertelność innych zwierząt, szczególnie ryjówek, które ze względu na bardzo duże tempo metabolizmu nie mogą długo wytrzymać bez pokarmu. GDOŚ rekomenduje stosowanie wiader prostokątnych, ponieważ łatwiej wykopać/dopasować do niego otwór oraz ustawić je blisko ogrodzenia, dzięki czemu jeden bok wiadra będzie w całości przylegał do ogrodzenia, uniemożliwiając płazom przejście obok pułapki. W celu umożliwienia wyjścia z pułapek gryzoniom i ryjówekom zalecono umieszczenie w pułapce kładki. Umieszczenie pułapek maksymalnie blisko ogrodzenia zapewni, że płazy wędrujące wzdłuż ogrodzenia zawsze będą do nich wpadały, a nie przechodziły obok. Dodatkowo organ odwoławczy wskazał częstotliwości prowadzenia kontroli wykopów, wiader, a także innych obiektów, które mogą stanowić potencjalne, czasem spontanicznie powstałe siedliska płazów lub miejsc, w których przypadkowo zwierzęta zostały uwięzione. Częstotliwość tych kontroli uwarunkowano w zależności od okresu aktywności herpetofauny.

Dodatkowo określono minimalną odległość, na jaką należy przenieść uwolnione zwierzęta, aby zmniejszyć ryzyko ponownego pojawienia się tych samych osobników na placu budowy oraz wskazano konieczność prowadzenia tych działań w obecności i zgodnie ze wskazaniami specjalisty herpetologa.

W pkt 8 swojej decyzji GDOŚ zdecydował o konieczności modyfikacji treści warunku zawartego w pkt II.38, poprzez doprecyzowanie parametrów oświetlenia, które ograniczą przyciąganie owadów, a w konsekwencji zapobiegną wabieniu nietoperzy, bezpośrednio na teren i w bliskie sąsiedztwo planowanej inwestycji. Konwencjonalne wysokoprężne żarówki rtęciowe mają szerokie spektrum długości fal, w tym te w zakresie ultrafioletowym. W konsekwencji owady są przyciągane do takiego oświetlenia. Zgodnie z wyjaśnieniami przedłożonymi przez inwestora w uzupełnienie z czerwca 2023 r. w ramach planowanej inwestycji zastosowane będą źródła typu LED o temperaturze barwowej 2700 - 3000K (barwa ciepła, zbliżona do barwy żółtej). Diody LED nie emitują światła UV, w przeciwieństwie do wspomnianych, konwencjonalnych wysokoprężnych żarówek rtęciowych. Zastosowanie takiej technologii eliminuje emisję promieniowania UV, co w połączeniu z zastosowaniem niskiej temperatury barwowej źródeł światła zminimalizuje przyciąganie owadów. W ten sposób owady stanowiące pokarm m. in. nietoperzy w mniejszym stopniu będą gromadzić się wokół lamp.

Oświetlenie LED dzięki swojej nowoczesnej budowie charakteryzującej się precyzyjnymi układami optycznymi (soczewki w połączeniu z diodami wysokiej mocy), posiadają charakterystyki świetlne pozwalające w sposób optymalny skierować światło na oświetlaną powierzchnię. Ograniczone zostanie zatem rozproszenie światła poprzez zastosowanie odpowiednich opraw oświetleniowych. Zastosowane zostaną zamknięte obudowy lamp. Dodatkowo, w stosunku do opraw ze źródłami wyładowczymi, oprawy LED są wolne od efektu migotania wabiącego owady.

W warunku zawartym w pkt II.40. organ I instancji wskazał na obowiązek podczyszczania wód na etapie eksploatacji. Mając na uwadze, iż w orzecznictwie jako przypadek braku podstawy prawnej do wydania decyzji wskazuje się m.in. nałożenie na stronę obowiązku, w sytuacji gdy obowiązek ten wynika wprost z przepisu prawa (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 27 kwietnia 1983 r., sygn. akt II SA 261/83 oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 7 stycznia 2013 r., sygn. akt II SA/Sz 1062/12), GDOŚ zdecydował o uchyleniu omawianego warunku oraz umorzeniu postępowania w tym zakresie (pkt 9), gdyż wskazany obowiązek wynika z przepisów odrębnych.

Rozpatrując przedmiotową sprawę organ odwoławczy w pkt 10 oraz 11 niniejszej decyzji uznał za konieczne uchylenie pkt III.1. oraz III.2. skarżonej decyzji, gdyż ich treść nie stanowi nowego czy odrębnego obowiązku ani warunku nałożonego na wnioskodawcę. Przestrzeganie wszystkich warunków zawartych w sentencji decyzji wynika z charakteru rozstrzygnięcia administracyjnego, jakim jest decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach.

Zbędne oraz niezasadne jest tworzenie odrębnego warunku, stanowiącego o obowiązku realizacji warunków określonych w przedmiotowej decyzji, jak uczynił to organ I instancji w omawianych pkt. Ponadto, GDOŚ w pkt 10 wskazał na załączniki 1 oraz 2 stanowiące integralną część decyzji, dodając tym samym załącznik 2: mapę przedstawiającą przebieg przedsięwzięcia, przedłożoną przez inwestora w toku postępowania odwoławczego.

Treść warunku zawartego w pkt III.4 wymagała modyfikacji (pkt 12 decyzji) z uwagi na brak uwzględnienia we wskazanym kilometrażu danych przedstawionych na mapie pt. „Urządzenia ochrony środowiska – wariant 5” zał. 8 ark. 11, która została załączona do aneksu z września 2022 r. W wyniku modyfikacji, zobowiązano do wykonania płotków ochronno-naprowadzających również za przejściem w ok. km 2+160 (WEDd-1). Ponadto treść warunku została zmieniona z uwagi na niewskazanie przez RDOŚ w Szczecinie minimalnej długości przewieszki, zwróconej w kierunku przeciwnym do terenu pasa drogowego. Wskazanie tego parametru jest istotne dla skutecznej ochrony przed przedstawieniem się przez górną krawędź zwierząt wspinających, w obręb terenu pasa drogowego. Wskazana w warunku długość przewieszki jest zgodna ze szkicem przedstawionym w dokumentacji, tj. ujednoliconym raportem ze stycznia 2021 r. str. 303, literaturą, a także specjalistyczną wiedzą organu.

GDOŚ zadecydował o konieczności zreformowania treści warunku zawartego w pkt III.5 (pkt 13) skarżonej decyzji dotyczącego przejść dla zwierząt. Powyższe podyktowane zostało koniecznością wykonania górnego przejścia dla dużych zwierząt na odcinku pomiędzy km 0+000, a zabudową ok. km 0+900. Po przeanalizowaniu treści odwołania oraz wyjaśnień i uzupełnień inwestora przedłożonych na etapie postępowania odwoławczego, a także danych telemetrycznych nt. występowania rysia (*Lynx lynx*) w zachodnio – północnej Polsce, uzyskanych od Zachodniopomorskiego Towarzystwa Przyrodniczego, dalej ZTP, oraz danych nt. występowania wilka (*Canis lupus*) zarówno w Puszczy Bukowej, jak i Puszczy Goleniowskiej (z Atlasu Ssaków Polski, ostatnia aktualizacja danych 14 czerwca 2023r.), GDOŚ przychylił się do wniosku Stowarzyszenia o konieczności lokalizacji przejścia górnego dla zwierząt dużych również na odcinku planowanej drogi pomiędzy km 0+000, a zabudową w ok. km 0+900. Z uwagi na uwarunkowania terenowe oraz możliwości techniczne, np. konieczność uwzględnienia lokalizacji placu przeznaczonego do kontroli pojazdów przez Inspekcję Transportu Drogowego, a także uwzględnienia lokalizacji i parametrów oświetlenia drogi i obiektów drogowych, tak aby zachowane były wszelkie względy bezpieczeństwa, na etapie oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania wymaganej decyzji określonej w art. 72 ust. 1 pkt 10, koniecznym jest uszczegółowienie lokalizacji, parametrów oraz zagospodarowania ww. przejścia dla zwierząt. Ponadto przy lokalizowaniu przejścia należy wziąć pod uwagę konieczność zwiększenia zakresu wycinki. W związku z tym lokalizacja przejścia powinna możliwie jak najmniej ingerować w istniejących drzewostan, w tym płaty siedlisk przyrodniczych mających znaczenie dla Wspólnoty, a w szczególności przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020. Dodatkowo GDOŚ zmodyfikował treść warunku w taki sposób, by było jednoznaczne jakże

wartości poszczególnych parametrów są progowe i nie było niejasności w zakresie, które wartości minimalne należy zastosować projektując przejścia dla zwierząt.

Z uwagi na modyfikację ww. warunku z pkt III.5, konieczna była modyfikacja (pkt 14) również warunku zawartego w pkt III.6. Zmiana polega na wskazaniu, iż wszystkie przejścia górne powinny zostać wyposażone w ekrany z funkcją przeciwolśnieniową. Dodatkowo GDOŚ wskazał, iż konieczne jest stosowanie ekranów nie tylko na całej długości zewnętrznych krawędzi przejść, ale określił też minimalną wartość długości ekranów na krawędzi nasypów najść. Zasięg ten powinien być wyznaczany indywidualnie dla każdego obiektu (z uwzględnieniem m.in. lokalnej rzeźby terenu, rozmieszczenia i kształtu przecinanych siedlisk i korytarzy ekologicznych), aczkolwiek wartość ta nie może być mniejsza niż 50 m od zewnętrznych krawędzi przejść w każdym kierunku.

Mając na uwadze, iż najskuteczniejszym oraz jedynym rekomendowanym środkiem służącym do zabezpieczenia przezroczystych ekranów akustycznych przed kolizjami z awifauną są naklejane na całej wysokości ekranu pionowe pasy czarnej barwy, o szerokości 2 cm w odstępach co 10 cm, GDOŚ zmodyfikował warunek zawarty w pkt III.11. skarżonej decyzji (pkt 15 niniejszej decyzji), poprzez zobowiązanie wnioskodawcy do zastosowania powyższych wytycznych.

Rozpatrując przedmiotową sprawę organ odwoławczy w pkt 16 decyzji uznał za konieczne korektę oraz uzupełnienie pkt II.38. decyzji RDOŚ w Szczecinie. Z uwagi na dodanie górnego przejścia dla zwierząt pomiędzy km 0+000, a zabudową w ok. km 0+900, rozszerzono zakres odcinków, na których nie obowiązuje zakaz oświetlenia w odległości mniejszej niż 200 m (teren leśny) od przejść dla dużych i średnich zwierząt. Podobnie jak w przypadku węzła Płonia, oświetlenie dodatkowych obiektów oraz drogi pomiędzy km 0+000, a zabudową w ok. km 0+900, nie będzie musiało być ograniczone w lokalizacji, z uwagi na sąsiedztwo górnego przejścia dla zwierząt. Ograniczenia w tej lokalizacji obejmą wysokość i moc latarni, do wartości niezbędnych dla zachowania bezpieczeństwa ruchu (dopuszczalnych przez przepisy odrębne). Usunięto zapis o konieczności stosowania opraw kierunkowych, ograniczających rozpraszanie strumieni świetlnych na obszary otaczające (poza pasem drogowym) w tej lokalizacji, z uwagi na dodanie analogicznego zapisu, dla całości planowanego oświetlenia, w treści reformowanego warunku.

Obowiązek monitoringu wskazany został w warunku zawartym w punkcie V.2. zaskarżonej decyzji RDOŚ w Szczecinie. GDOŚ po analizie dokumentacji stwierdził potrzebę wprowadzenia zmian w tym warunku (pkt 17 niniejszego rozstrzygnięcia). Z uwagi na położenie inwestycji w przebiegu korytarza ekologicznego KPn-30, GDOŚ uznał za zasadne objęcie monitoringiem porealizacyjnym wszystkich planowanych do budowy przejść. Monitoring należy wykonać po upływie 12 miesięcy od oddania inwestycji do eksploatacji, w ciągu 6 lat, przez 3 lata, niekoniecznie w latach występujących po sobie. W warunku możliwie szczegółowo dookreślono sposoby prowadzenia monitoringu przejść dla zwierząt, oraz wskazano cele monitoringu jakim jest ocena poszczególnych składowych. Zobligowano

adresata decyzji do sformułowania i wdrożenia, na podstawie wyników monitoringu, zaleceń dotyczących koniecznych i możliwych do wprowadzenia zmian w zastosowanych rozwiązaniach technicznych oraz zagospodarowaniu przejść oraz otoczenia, które poprawią ich funkcjonalność i wpłyną pozytywnie na wykorzystanie przejść przez zwierzęta. Ponadto adresat decyzji został równocześnie zobligowany do przekazywania wyników monitoringu RDOŚ w Szczecinie oraz do wiadomości GDOŚ.

RDOŚ w Szczecinie warunkiem zawartym w pkt VI.1. skarżonej decyzji zobowiązał wnioskodawcę do wykonania analizy porealizacyjnej w zakresie emisji hałasu, nie precyzując jednakże tego obowiązku. Pozostawienie zapisu w pierwotnym brzmieniu pozwalałoby na własną interpretację jego treści przez adresata decyzji, np. w zakresie lokalizacji receptorów. GDOŚ modyfikując ww. warunek (pkt 18 niniejszej decyzji), zobowiązał wnioskodawcę do wykonania pomiarów weryfikujących założenia poczynione w raporcie o oś oraz decyzji z rzeczywistym oddziaływaniem przedsięwzięcia w zakresie emisji hałasu do środowiska, wskazując na lokalizację receptorów na granicy terenów podlegających ochronie akustycznej oraz kilometrą lokalizacji receptorów. Organ wyznaczył zarówno tereny, przy których zastosowano środki minimalizujące hałas, jak i tereny, dla których istnieje ryzyko przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w perspektywie długoterminowej. Wskazano przy tym, że wyniki analizy porealizacyjnej należy przedłożyć RDOŚ w Szczecinie, Marszałkowi Województwa Zachodniopomorskiego oraz GDOŚ.

Punktem 20 niniejszej decyzji organ odwoławczy zreformował brzmienie fragmentu (akapit 6) załącznika nr 1: charakterystyka planowanego przedsięwzięcia, poprzez dodanie w spisie przejść dla zwierząt koniecznych do zrealizowania przejścia górnego dla dużych zwierząt na odcinku pomiędzy km 0+000, a zabudowa ok. km 0+900. Powyższa zmiana podyktowana była zwiększeniem ilości przejść dla zwierząt w pkt 13.

Zgodnie z art. 82 ust. 1 pkt 4 u.o.o.ś. organ w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedstawia stanowisko w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji m.in. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, wymienionej w art. 72 ust. 1 pkt 10 u.o.o.ś. W pkt VI skarżonej decyzji RDOŚ w Szczecinie stwierdził brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji wskazanej w art. 72 ust. 1 pkt 10. Jednakże, po przeanalizowaniu dokumentacji sprawy oraz przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, GDOŚ zadecydował o konieczności nałożenia na wnioskodawcę omawianego obowiązku.

W pierwszej kolejności w zmodyfikowanym warunku wskazano na konieczność przeanalizowania oraz doprecyzowania sposobu minimalizacji oddziaływania akustycznego na etapie budowy. Zaproponowane przez organ I instancji przenośne ekrany akustyczne, mające zostać zastosowane w przypadku prowadzenia prac w porze nocnej na terenach sąsiadujących z terenami podlegającymi ochronie akustycznej, wymagają doszczegółowienia w zakresie

lokalizacji oraz parametrów. Powyższe będzie możliwe na dalszym etapie prac projektowych, z tego względu kwestia ta wymaga doprecyzowania podczas ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Na etapie ponownej oceny oddziaływania, biorąc pod uwagę zaktualizowane badania terenowe i nowe analizy, uwzględniając szerszą dokumentację projektową, zasadne będzie ponowne zweryfikowanie parametrów i lokalizacji, a także sposoby zagospodarowania przejść dla zwierząt, tak aby obiekty te były w pełni funkcjonalne dla dedykowanej grupy zwierząt oraz możliwe do realizacji z uwagi na uwarunkowania terenowe i możliwości techniczne planowanej inwestycji.

Punktem 13 niniejszej decyzji organ zreformował warunek zawarty w pkt III.5. decyzji RDOS w Szczecinie, zwiększając ilość koniecznych do realizacji przejść dla zwierząt o przejście górne dla zwierząt dużych pomiędzy km 0+000, a zabudową w ok. km 0+900. Na etapie oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania wymaganej decyzji określonej w art. 72 ust. 1 pkt 10 u.o.o.ś., koniecznym jest uszczegółowienie lokalizacji, parametrów oraz zagospodarowania ww. przejścia dla zwierząt na uwarunkowania terenowe oraz możliwości techniczne, np. uwzględnienie lokalizacji placu przeznaczanego do kontroli pojazdów przez Inspekcję Transportu Drogowego, lokalizacji i parametrów oświetlenia drogi i obiektów drogowych, tak aby zachowane były wszelkie zasady bezpieczeństwa. Ponadto projektując i określając lokalizację przejścia należy wziąć pod uwagę konieczność zwiększenia zakresu wycinki. W związku z tym warto, aby lokalizacja przejścia możliwie jak najmniej ingerowała w istniejących drzewostan, w tym płaty siedlisk przyrodniczych mających znaczenie dla Wspólnoty, a w szczególności przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020.

W odpowiedzi na wezwanie GDOŚ z 18 maja 2023 r. inwestor przekazał informacje, zgodnie z którą „w projekcie przewiduje się wycinkę 25,2 ha drzew należących do Lasów Państwowych i 4,2 ha lasów prywatnych oraz wycinkę drzew i krzewów, których dokładne ilości zostaną wskazane na etapie projektu budowlanego, po przeprowadzeniu szczegółowej inwentaryzacji zieleni”. Powyższe wskazuje, iż planowane do wycięcia jest 29,4 ha lasów oraz nieznaną ilość drzew i krzewów poza lasami, która zostanie ustalona dopiero na etapie projektu budowlanego. Ponadto w aneksie z września 2022 r. złożono korektę tabeli dotyczącej powierzchni wycinki zieleni (str. 16-18), gdzie wskazano że dla wariantu inwestycyjnego W5 (planowanego do realizacji) „Powierzchnie obszarów zieleni do wycinki (lasy, grupy drzew i krzewów)” wynoszą 30,66 ha. Mając na uwadze, że dokładniejsze dane w zakresie wycinki będą możliwe do pozyskania dopiero na późniejszym etapie, w opinii GDOŚ zasadnym było wskazanie konieczności weryfikacji tego zagadnienia w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Z uwagi na zobowiązanie inwestora do zaprojektowania dodatkowego górnego przejścia dla dużych zwierząt pomiędzy km 0+000, a zabudową ok. km 0+900, koniecznym jest zweryfikowanie zasięgu wycinki w wyniku realizacji ww. przejścia dla zwierząt.

Weryfikacja ta musi również obejmować ewentualny dodatkowy udział w wycince siedlisk przyrodniczych mających znaczenie dla Wspólnoty, a w szczególności przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020. Zagadnienie to należy przeanalizować również w kontekście oddziaływań skumulowanych, pochodzących z przedsięwzięć, które uzyskały decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach lub zostały złożone wnioski o taką decyzję.

W oparciu o zweryfikowany zakres wycinki należy zweryfikować powierzchnię planowanych nasadzeń kompensacyjnych. W opinii GDOŚ należy wykonać adekwatne do strat nasadzenia zastępcze za usunięte zadrzewienia, w tym za niszczone siedliska przyrodnicze mające znaczenie dla Wspólnoty, a szczególności płaty siedlisk stanowiących przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020. Planując nasadzenia należy wybierać gatunki drzew i krzewów rodzime dla lokalnej dendroflory i dostosowane do warunków siedliskowych. W przypadku odtwarzania siedlisk przyrodniczych rozwiązania dotyczące nasadzeń warto skonsultować z fitosocjologiem i wykonać pod jego nadzorem.

W ramach realizacji inwestycji planowane jest zniszczenie ok. 0,26 ha siedliska 9160 grądu subatlantyckiego (Stellario-Carpinetum), w granicach obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020. Siedlisko to jest przedmiotem ochrony ww. obszaru Natura 2000. Przewidywana do zniszczenia powierzchnia stanowi 0,24 % z całkowitej powierzchni tego siedliska w ww. obszarze Natura 2000 (zgodnie z SDF). W związku tym nie ma w tym przypadku zastosowania art. 34 i 35 u.o.p. Inwestor jest zobowiązany do przeprowadzenia odpowiedniej kompensacji szkód w środowisku w odniesieniu do niszczonej walorów przyrodniczych, zgodnie z art. 75 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2019 r., poz. 1396, ze zm.). GDOŚ wskazuje jedynie ogólne założenia jakie mogą być zastosowane przy ponownej weryfikacji zakresu nasadzeń zastępczych dla przedmiotowej inwestycji. Zasadność analizy niniejszego zagadnienia na etapie postępowania w sprawie wydania decyzji określonej w art. 72 ust. 1 pkt 10 u.o.o.ś. wynika także ze wskazania przez inwestora w aneksie z czerwca 2023 r., że „szczegółowe dane dotyczące ilości nasadzeń zostaną wprowadzone na etapie projektu budowlanego”.

W odpowiedzi na wezwanie z 18 maja 2023 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.5.2023.ŁD.1. inwestor wskazał następujące braki w wiedzy na obecnym etapie planowania inwestycji: „w rejonie nowego obiektu mostowego prowadzone będą prace w sąsiedztwie koryta rzeki, jednak niezwiązane z ingerencją w jego kształt i strukturę. Dokładny zakres prac zostanie uszczegółowiony na etapie projektu budowlanego”. W związku z powyższym koniecznym jest, na etapie postępowania w sprawie wydania decyzji określonej w art. 72 ust. 1 pkt 10 u.o.o.ś., zweryfikowanie zakresu prac prowadzonych w sąsiedztwie koryta rzeki Płoni. Po określeniu maksymalnego zakresu działań prowadzonych w sąsiedztwie koryta cieku, możliwe będzie zweryfikowanie i w razie konieczności modyfikacja lub rozszerzenie zakresu działań, tak aby zidentyfikowane prawdopodobne negatywne oddziaływania wynikające z określonych prac zostały zminimalizowane. Ponadto w ww. piśmie wskazano, że

„szczegółowo szerokość pasa drogowego zostanie ustalona na etapie Koncepcji Programowej, a ostatecznie w projekcie budowlanym. Na tym etapie nie ma możliwości ustalenia ostatecznych granic prac budowlanych”. W związku z tym GDOŚ uważa za zasadne wykonanie dodatkowych analiz w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji określonej w art. art. 72 ust. 1 pkt 10 u.o.o.ś., mających na celu zweryfikowanie i określenie, w oparciu o szerszą dokumentację, miejsc gdzie konieczne może być zawężenie pasa robót, z uwagi na cenne walory przyrodnicze, takie jak siedliska gatunków chronionych, cenne siedliska przyrodnicze, itp.

W pozostałym zakresie organ II instancji utrzymał decyzję RDOŚ w Białymstoku w mocy.

Wskazać należy, iż ilekroć Stowarzyszenie wskazuje na art. 72 ust. 1 pkt 1 u.o.o.ś. wynika to z omyłkowego wskazania przez RDOŚ w Szczecinie w skarżonej decyzji pkt 1 ww. przepisu, zamiast pkt 10. Powyższe zostało skorygowane przez organ odwoławczy w pkt 19 niniejszego rozstrzygnięcia, dotyczącym nałożenia na wnioskodawcę obowiązku ponownej oceny oddziaływania na środowisko. Powyższe wynika z faktu, iż w przypadku planowanego przedsięwzięcia, decyzją następczą w procesie inwestycyjnym, po decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, jest zezwolenie na realizację inwestycji drogowej, wymienione w art. 72 ust. 1 pkt 10, nie zaś pozwolenie na budowę, zawarte w pkt 1 ww. przepisu.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych w odwołaniu, GDOŚ przedstawia poniższe stanowisko.

Ad. 1

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 2 lit. a u.o.o.ś., raport zawiera m.in. opis elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, w tym elementów środowiska objętych ochroną na podstawie u.o.p. oraz korytarzy ekologicznych w rozumieniu tej ustawy. Organ odwoławczy wskazuje, że informacje na ten temat zostały zawarte w raporcie w rozdziale *V.8. Formy ochrony przyrody i inne cenne przyrodniczo obszary zinwentaryzowane na terenie projektowanego zainwestowania* oraz w rozdziale *V.9. Inne obszary cenne przyrodniczo*. Natomiast zgodnie z art. 33. 1 zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. Raport sporządzony dla planowanego przedsięwzięcia zawiera ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i porównanie wariantów oraz ocenę oddziaływania na integralność obszarów Natura 2000 (*VII. Ocena analizowanego przedsięwzięcia (wpływ i zabezpieczenia) wraz z wyborem wariantu najkorzystniejszego dla środowiska*). W przedłożonej dokumentacji przeanalizowano możliwość wystąpienia oddziaływań skumulowanych na sieć korytarzy ekologicznych (*VII.18. Oddziaływania skumulowane*). Wskazano m.in. iż najistotniejszą kwestią oddziaływania istniejącej sieci dróg, z przyrodniczego punktu widzenia, jest kolizja z korytarzami ekologicznymi. Istniejąca DK10

przecina obszary leśne, dolinę rzeki Płoni, które stanowią sieć systemu korytarzy migracyjnych zwierząt o znaczeniu międzynarodowym. DK10 na analizowanym odcinku przecina korytarz ekologiczny KPn-30 Puszcza Bukowa. Istniejąca droga na analizowanym odcinku nie jest wyposażona w urządzenia techniczne pozwalające na bezkolizyjną migrację zwierząt. Utrzymuje się również silny podział siedliska, który powoduje aktualny przebieg DK10. Duże natężenie ruchu stanowi barierę ekologiczną, która izoluje populacje części gatunków, natomiast część zwierząt próbując ją przekroczyć, ginie pod kołami pojazdów.

Po dogłębnej analizie powyższej kwestii, GDOŚ przyznaje rację skarżącemu, iż przedmiotowy odcinek drogi S10 koliduje na całej długości z korytarzem ekologicznym dużych ssaków KPn-30 Puszcza Bukowa (wg. Jędrzejewski i in 2011), wchodzącym w skład ważnego połączenia ekologicznego siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali Europy Środkowej, czyli Korytarza Północnego. Organ odwoławczy podziela zdanie Stowarzyszenia, według którego planowana droga S10 przecina odnogi korytarza, zapewniające zachowanie łączności ekologicznej pomiędzy cennymi kompleksami leśnymi Pomorza Zachodniego, w szczególności pomiędzy Puszczą Bukową i Puszczą Goleniowską. Oba kompleksy leśne obejmują unikatowe w skali kraju, rozległe siedliska dużych ssaków, których funkcjonalna spójność zależy bezpośrednio od wpływu barier ekologicznych tworzonych przez istniejące drogi S3, S6 oraz planowany odcinek drogi S10. Powyższe zostało uwzględnione przez organ odwoławczy w niniejszym rozstrzygnięciu, stąd w reformowanych warunkach zobligowano wnioskodawcę do podjęcia dodatkowych działań minimalizujących, które poprzez zapewnienie odpowiedniej ilości funkcjonalnych przejść dla zwierząt na analizowanym odcinku drogi S10, zapewnią zwiększenie drożności ww. korytarza ekologicznego. Wygrodenie planowanej drogi stalową siatką wyeliminuje kolizje ze zwierzętami, a wskazane w niniejszej decyzji przejścia dla zwierząt umożliwią bezpieczne migracje oraz zminimalizują dotychczasowy efekt barierowy.

Mając na uwadze powyższe, a także punkty niniejszej decyzji, reformujące warunki minimalizujące oddziaływanie przedsięwzięcia na drożność korytarza ekologicznego, stawiane zarzuty nie zasługują na uwzględnienie.

Ad. 2

Odpowiadając na stawiany zarzut, GDOŚ wyjaśnia, iż w raporcie przeprowadzono identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony, z uwzględnieniem planu zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020. W wyniku analiz nie stwierdzono wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na ww. obszar Natura 2000, w tym także możliwości wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań skumulowanych, w stosunku do celów ochrony wyznaczonych dla poszczególnych przedmiotów ochrony ww. obszaru Natura 2000. Realizacja inwestycji nie wpłynie negatywnie na integralność obszaru, jak i na spójność sieci Natura 2000. Analiza celów działań ochronnych dla poszczególnych przedmiotów ochrony obszaru Wzgórza Bukowe

PLH320020 została przedstawiona w aneksie ze stycznia 2022 r., na str. 217-235, w tabeli 96, zaś analiza integralności ww. obszaru Natura 2000 została przedstawiona w tabeli 97 *Lista kontrolna integralności obszaru Natura 2000 SOOS „Wzgórza Bukowe” PLH320020* (str. 236). Stowarzyszenie twierdząc, że w raporcie nie ma właściwej analizy znaczącego, negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020, nie uzasadniło, z jakiego powodu ww. analizy przedstawione w dokumentacji są niewłaściwe i jakie braki, według skarżącego, zawierają. Z uwagi na brak w uzasadnieniu odwołania przykładów, które byłyby dowodem na zaniechanie ze strony wnioskodawcy i organu wydającego decyzję, w zakresie oceny wpływu inwestycji na cele ochrony oraz integralność ww. obszaru Natura 2000, uniemożliwia szersze odniesienie się organu odwoławczego do stawianego zarzutu. Żaden z opisywanych i analizowanych w treści odwołania, przez Stowarzyszenie, gatunków (wilk, ryś i żubr) nie stanowi przedmiotu ochrony Obszaru Natura 2000 Wzgórza Bukowe PLH320020. Należy dodać, że inwestor, analizując integralność ww. obszaru chronionego, słusznie wskazał że „budowa drogi spowoduje fragmentację siedlisk i doprowadzi do powstania bariery ekologicznej i utrudnień w migracji zwierząt (głównie na etapie realizacji przedsięwzięcia)”. Jednocześnie dodał, że „na etapie eksploatacji drogi nie dojdzie do trwałej izolacji lokalnych populacji, gdyż przewidziana budowa przeprawy mostowej na estakadzie umożliwi zachowanie ciągłości migracji”. Organ odwoławczy wskazuje ponadto, iż pkt 13 niniejszej decyzji, którym zreformowano pkt III.5. decyzji RDOŚ w Szczecinie, zobowiązano do wykonania dodatkowego przejścia górnego dla dużych zwierząt, co dodatkowo zminimalizuje efekt barierowy na etapie eksploatacji planowanej inwestycji.

Wobec powyższego, stawiany zarzut należy uznać za bezzasadny.

Ad. 3, 4

GDOŚ wskazuje, że zakres raportu podyktowany jest wymaganiami określonymi w art. 66 ust. 1 u.o.o.ś. Analizy przeprowadzone na etapie sporządzania dokumentacji środowiskowej, umożliwiły ocenę wpływu przedsięwzięcia na elementy środowiska przyrodniczego, w tym m.in. gatunki, siedliska przyrodnicze, bioróżnorodność i korytarze migracyjne. Organ I instancji, dokonując oceny w zakresie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, podjął właściwe czynności mające na celu dokładne wyjaśnienie stanu faktycznego oraz załatwienie sprawy, a także zebrał i rozpatrzył cały materiał dowodowy. W przypadku niejasności lub braków w dokumentacji, wezwał inwestora o dodatkowe wyjaśnienia i uszczegółowienia. Powyższe potwierdzają wyjaśnienia złożone w toku postępowania (w ramach Aneksu nr 1, Aneksu nr 2 i Aneksu nr 3), będące wynikiem wnikliwości organu prowadzącego postępowanie, jak i organów opiniujących, co wskazuje na przeprowadzone przez organy szczegółowej analizy zgromadzonego materiału dowodowego.

Organ odwoławczy po przeanalizowaniu dokumentacji zebranej na etapie postępowania organu I instancji, treści odwołania oraz stanowiska inwestora z marca 2023 r., w świetle nowych informacji, uznał za zasadne wezwanie wnioskodawcy do złożenia wyjaśnień w

zakresie zebranego wcześniej materiału dowodowego. Inwestor przedstawił swoje wyjaśnienia w aneksie z czerwca 2023 r., co zostało uwzględnione przy formułowaniu rozstrzygnięcia sprawy.

W związku z powyższym bezsprzecznie należy uznać, że organy wykazały się należyłą wnikliwością, a materiał dowodowy został zebrany w sposób wyczerpujący i zawiera wszelkie niezbędne elementy wskazane w przepisach u.o.o.ś oraz jest wystarczający do ustalenia środowiskowych uwarunkowań realizacji planowanego przedsięwzięcia, wobec czego nie sposób zgodzić się ze stawianym zarzutem, bowiem nie znajduje on potwierdzenia w aktach sprawy.

Ad. 5

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 108 § 1 k.p.a. oraz twierdzenia skarżącego, zgodnie z którym organ nie dokonał analizy zasadności nadania rygoru natychmiastowej wykonalności, a w przedmiotowej sprawie nie zaistniały okoliczności związane z interesem społecznym, GDOŚ wskazuje, iż powyższy zarzut nie zasługuje na uwzględnienie oraz wyjaśnia.

Zgodnie z brzmieniem ww. przepisu, decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego albo dla zabezpieczenia gospodarstwa narodowego przed ciężkimi stratami bądź też ze względu na inny interes społeczny lub wyjątkowo ważny interes strony. Jak słusznie wskazują skarżący, nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności dotyczy sytuacji wyjątkowej, a wymienione w art. 108 § 1 k.p.a. przesłanki muszą zaistnieć w sposób realny, a nie hipotetyczny (por. wyrok WSA w Kielcach z 24 stycznia 2019 r., sygn. akt: II SA/Ke 612/18). Omawiany rygor może być nadany decyzji tylko w sytuacji, gdy jest to niezbędne dla ochrony wartości wskazanych w art. 108 § 1 k.p.a. Każda sprawa wymaga jednak indywidualnego podejścia, zaś automatyzm działań we wszystkich przypadkach jest wykluczony (por. wyrok NSA z 8 maja 2012 r., sygn. akt: I OSK 1892/11).

Niezbędność jest przesłanką wspólną dla wszystkich przypadków nadania decyzji rygoru, wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a., a okoliczność jej zaistnienia musi być jednoznacznie wykazana. Zdaniem skarżącego decyzja z 16 grudnia 2022 r. nie spełnia przesłanek koniecznych do opatrzenia jej instytucją rygoru natychmiastowej wykonalności. Podstawą do nałożenia na przedmiotową decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach rygoru natychmiastowej wykonalności był inny interes społeczny. Podkreślenia przy tym wymaga, iż norma prawna określona w art. 108 § 1 k.p.a. nie wymaga jednoczesnego spełnienia wszystkich kryteriów wymienionych w tym przepisie. Spełnienie co najmniej jednego z nich daje organowi podstawę prawną do przyznania uprawnień wynikających z tego instrumentu prawnego.

Na podstawie art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021 r. poz. 741, ze zm.), ww. przedsięwzięcie zalicza się do inwestycji celu publicznego, tj. działań o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym

również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990, ze zm.), dalej u.g.n. Przedmiotowe przedsięwzięcie należy do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i krajowym. Wspomniany art. 6 u.g.n. jako takie inwestycje wskazuje m.in. wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowę, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji. Tym samym, przedmiotowe zamierzenie inwestycyjne stanowi inwestycję celu publicznego, co świadczy o jego szczególnym charakterze z punktu widzenia ogółu, określonego w art. 108 § 1 k.p.a. mianem innego interesu społecznego (por. wyrok WSA w Krakowie z 20 grudnia 2012 r., sygn. akt: II SA/Kr 1535/12). Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia wpisuje się zatem bez wątpienia w katalog działań podejmowanych w interesie społecznym, przedkładanym nad interes indywidualny pojedynczych stron postępowania.

Jak wskazano we wniosku o nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności, celem przedsięwzięcia jest usprawnienie powiązania północno - zachodniej części regionu Pomorza Zachodniego z resztą regionu i kraju, zmniejszenie uciążliwości związanych z ruchem drogowym dla mieszkańców dzielnic położonych w bliskim sąsiedztwie drogi krajowej nr 10 oraz wzrost bezpieczeństwa ruchu. Planowana inwestycja stanowi zadanie priorytetowe w ramach budowy dróg krajowych oraz jest elementem większego zadania inwestycyjnego, jakim jest budowa drogi ekspresowej S10 na odcinku od Szczecina do Warszawy. Organ I instancji, mając na uwadze strategiczny charakter planowanego przedsięwzięcia z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, a także poprawy łączności komunikacyjnej na Pomorzu Zachodnim, przychylił się do wniosku o nadanie decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Zwrócić należy także uwagę na ugruntowane w tym zakresie orzecznictwo sądowno-administracyjne uznające za działania w interesie społecznym: budowę boiska sportowego (por. wyrok WSA w Gliwicach z 26 sierpnia 2011 r., sygn. akt: II SA/Gl 81/11), budowę ulicy (por. wyrok NSA z 21 czerwca 1999 r., sygn. akt: IV SA 1425/97), czy też sieci elektroenergetycznej, jako inwestycji celu publicznego (por. wyrok NSA z 8 marca 2017 r., sygn. akt: I OSK 2418/16).

W związku z powyższym, a także po ponownej analizie argumentacji wnioskodawcy uzasadniającej nadanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach rygoru natychmiastowej wykonalności, organ odwoławczy wskazuje, że wypełniała ona jedną z czterech fakultatywnych przesłanek wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. Tym samym, zarzut odnośnie braku spełnienia przesłanek określonych powyższym przepisem nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnosząc się natomiast do wniosku Stowarzyszenia o uchylenie decyzji w zakresie pkt VIII, nadającej decyzji rygor natychmiastowej wykonalności lub alternatywnie o wstrzymanie jej wykonania na podstawie art. 86e u.o.o.ś., organ wskazuje, iż postanowieniem

z 28 lipca 2023 r., znak: DOOŚ-WDŚZIL.420.5.2023.ŁD.KB.AFI.6, rozpatrzył omawiany wniosek, odmawiając wstrzymania wykonania skarżonej decyzji. Wyjaśnienia wymaga, iż ewentualne uchylene rygoru natychmiastowej wykonalności w decyzji kończącej postępowanie odwoławcze byłoby bezprzedmiotowe, gdyż jest to decyzja ostateczna, podlegająca wykonaniu. Z kolei instytucja rygoru natychmiastowej wykonalności, w przypadku jej zastosowania przez organ I instancji, ma zastosowanie do decyzji nieostatecznych i obowiązuje do czasu uzyskania przez decyzję przymiotu ostateczności.

W zakresie wniosku Stowarzyszenia co do modyfikacji pkt III, ppkt 5, mając na uwadze dokonane analizy, stanowisko przedstawione w odwołaniu oraz uzupełnieniach inwestora wskazuje:

- a) organ II instancji przychylił się do wniosku Stowarzyszenia w zakresie konieczności zlokalizowania przejścia górnego dla zwierząt dużych na początkowym odcinku drogi pomiędzy km 0+000, a zabudową w ok. km 0+900. Stowarzyszenie wskazuje na zasadność zlokalizowania owego przejścia w km 0+100 – 0+400. Jednakże analiza całości dokumentacji wskazuje na planowane pozostawienie istniejącego w ok. km 0+300 placu przeznaczonego do kontroli pojazdów przez Inspekcję Transportu Drogowego. Przedstawiona przez inwestora dokumentacja (w tym pisma z 7 lipca 2023 r.), wskazuje na zasadność pozostawienie ww. placu w tej lokalizacji. Stąd GDOŚ, określając lokalizację nowego przejścia górnego dla dużych zwierząt, uznał za zasadne wskazanie, w modyfikowanej treści pkt III.5, szerszego zasięgu potencjalnej lokalizacji tego przejścia, tak aby na etapie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, przy postępowaniu w sprawie wydania decyzji określonej w art. 72, ust. 1, pkt 10 u.o.o.ś., możliwe było wskazanie precyzyjnej lokalizacji przejścia górnego dla dużych zwierząt, które zapewni drożność umożliwiającą dalsze funkcjonowanie korytarza ekologicznego KPn-30 Puszcza Bukowa, na odcinku pomiędzy węzłem Kijewo, a osiedlem administracyjnym Płonia-Śmierdnica-Jezierzyce. Wskazanie w decyzji takiego zakresu przestrzennego dla lokalizacji ww. przejścia górnego pozwoli inwestorowi na precyzyjne wskazanie lokalizacji tego obiektu, po uwzględnieniu uwarunkowań terenowych, możliwości technicznych, z jednoczesną, możliwie jak najmniejszą ingerencją w istniejący drzewostan i siedliska przyrodnicze. Dodatkowo szerszy niż wskazuje Stowarzyszenie zakres lokalizacji przejścia jest słuszny z uwagi na konieczność uwzględniania, również przy precyzowaniu lokalizacji przejścia, kwestii oświetlenia drogi i jej obiektów, tak aby potencjalne negatywne oddziaływania wynikające z ewentualnej konieczności oświetlenia danych fragmentów drogi ze względów bezpieczeństwa, między węzłem Kijewo a zabudową w ok. km 0+900, mogły być skutecznie zminimalizowane.

Wnioskodawca w wyjaśnieniach z marca 2023 r. wskazuje, że skuteczność migracji w obrębie korytarza ekologicznego Puszcza Bukowa KPn-30 jest ograniczona występującą od strony wschodniej zabudową usługową (stacja benzynowa), ogródkami

działkowymi, pojedynczymi zabudowaniami oraz położonymi po północnej stronie rzeki zabudowaniami mieszkalnymi i usługowymi z ogrodzeniem. Z uwagi na powyższe wnioskodawca uznał, że wąski pas na wschodzie stanowi potencjalnie najbardziej drożny fragment analizowanego korytarza, stąd wskazał konieczność lokalizacji przejścia górnego na tym fragmencie drogi. GDOŚ zauważa, część z wskazanych przez inwestora obiektów, które mogą utrudniać migrację zwierząt znajduje się poza granicami korytarza ekologicznego, a część stanowi punktowe obiekty, który są możliwe do ominięcia i nie powodują całkowitej niedrożności korytarza KPn-30, na odcinku między węzłem Kijewo, a osiedlem Płonia-Śmierdnica-Jezierzyce.

Obecnie istniejąca Szosa Stargardzka, stanowiąca część DK10, z uwagi na natężenie ruchu stanowi znaczącą bariera dla możliwości migracji zwierząt pomiędzy Puszcza Bukową, a Puszcza Goleniowską, jednakże budowa w tym miejscu drogi ekspresowej S10, która będzie w całości wygradzona za pomocą siatki, całkowicie uniemożliwi migrację zwierząt w tym rejonie korytarza ekologicznego. Dlatego w pełni uzasadnione było wprowadzenie, zgodnie z sugestią Stowarzyszenia dodatkowego przejścia górnego dla dużych zwierząt, zapewniającego drożność ww. korytarza ekologicznego.

W obecnym brzmieniu zmodyfikowanego pkt III.5, dla nowego przejścia górnego dla dużych zwierząt zostały wskazane tożsame parametry przejścia jak dla obiektu w ok. km 4+299. Niemniej GDOŚ uznaje za zasadne konieczność weryfikacji na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko działań minimalizujących wskazanych w decyzji I i II instancji, w szczególności ilości, lokalizacji i parametrów przejść dla zwierząt, z uwzględnieniem migracji dużych ssaków, również w ujęciu drożności korytarza migracyjnego Puszcza Bukowa KPn-30.

- b) GDOŚ przyjmuje wyjaśnienia inwestora dotyczące parametrów przejścia dla zwierząt WEDd-1 w km 2+160, w których wskazano, że przy projektowaniu obiektu mostowego przez rzekę Płonia została przeanalizowana również kwestia zagrożenia powodziowego, a szerokość oraz wysokość światła pod konstrukcją mostową zostały dostosowane do swobodnego spływu wód powodziowych, zapewniając bezpieczeństwo powodziowe. Jak wskazuje inwestor sama szerokość cieku (około 15 m), stanowi niewielką część w stosunku do wielkości zaproponowanego obiektu. Przejście dla zwierząt, jakie ma powstać w dolinie Płoni, podyktowane będzie uwarunkowaniami terenowymi, gdzie skarpy doliny są wysokie, a most nad Płonią stworzy tym samym przejście dla zwierząt. Jest on istotny dla przemieszczania się bobra i wydry (przedmiotów ochrony w PLH320020) oraz dla nietoperzy. W konsekwencji nad rzeką Płonią zaprojektowano dwa obiekty mostowe (pięcioprzęsłowe, w tym jedno przęsło pełniące funkcję przejścia dla zwierząt), osobne dla każdego kierunku ruchu. Całkowita długość każdego obiektu wyniesie około 130 m, a szerokość około 13,45 m (jezdnia 2x3,50 m, opaski oraz chodnik z chodnikiem roboczym). Przestrzeń dostępna dla zwierząt będzie wynosiła co najmniej 30 m, czyli podwójną szerokość cieku.

- c) Obiekt WEDg-2 zaprojektowano jako przejście górne dla dużych zwierząt o przestrzeni dostępnej dla zwierząt minimum 40 m. Rozwiązanie takie jest wystarczające dla zabezpieczenia szlaku migracji, a także zostało potwierdzone jako właściwe i wystarczające do zapewnienia migracji zwierząt dużych, średnich i małych w ciągu projektowanej drogi ekspresowej S10 poprzez wnikliwą analizę organu prowadzącego postępowanie, czego konsekwencją jest warunek realizacji przejścia w wydanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Inwestor podkreślił, że wyniki porealizacyjnych monitoringów przejść dla zwierząt prowadzone w oddziałach GDDKiA wskazują, iż gatunki takie jak wilk, korzystają z przejść o mniejszych parametrach niż 50 m. Przykładami przejść o parametrach min. 40 m i 45 m użytkowanymi m.in. przez wilka są przejścia w ciągu autostrady A4 (odcinek Zgorzelec - Krzyżowa), gdzie odnotowano migrację wilka na przejściach górnych m.in.: PZ-23 o szer. 30 m, PZ-51 o szer. 40 m, oraz PZ-34 o szer. 45 m.

Ponadto omawiane przejście spełnia parametry przejść rekomendowane dla tego typu obiektów w publikacji „Poradnik projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny na drogach” (R. Kurek, 2011, GDOŚ.). Według ww. publikacji minimalna szerokość dla przejść górnych, przeznaczonych dla zachowania ciągłości siedlisk i korytarzy ekologicznych wszystkich grup zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem dużych ssaków kopytnych, to 35 m (str. 27).

Rozważania co do ewentualnej konieczności zwiększenia szerokości planowanych przejść górnych byłyby uzasadnione w przypadku rzeczywistych przesłanek wskazujących na możliwość migracji żubra (*Bison bonasus*). Niemniej, dane przedstawione w Atlasie Ssaków Polski (Instytut Ochrony Przyrody PAN) nt. występowania żubra w Polsce (ostatnia aktualizacja 21.03.2022r.) nie wskazują na występowanie żubra w tej lokalizacji. Dodatkowo GDOŚ zwrócił się z zapytaniem o występowanie żubrów na analizowanym terenie oraz w jego bliskim sąsiedztwie do Zachodniopomorskiego Towarzystwa Przyrodniczego, dalej: ZTP. Jednostka ta od lat realizuje projekty ochrony czynnej żubra nizinnego (*Bison bonasus bonasus*) z populacji zachodniopomorskiej. ZTP poinformowało, że nie posiada żadnych danych telemetrycznych, które potwierdziłyby występowanie tego gatunku w tym rejonie. Z kolei skarżące Stowarzyszenie nie przedstawia wystarczających dowodów na uznanie możliwości występowania żubra na tym terenie, odnosząc się do potencjalnych perspektyw, jednak bez konkretnych informacji.

W zakresie wniosku odwołujących o zobowiązanie inwestora do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji określonej w art. 72, ust. 1, pkt 10 u.o.o.ś., GDOŚ zgadza się z Stowarzyszeniem w zakresie konieczności weryfikacji działań minimalizujących zidentyfikowanych oddziaływań barierowych, ze szczególnym uwzględnieniem negatywnego oddziaływania drogi na integralność ostoi PLH 320020, spójność sieci Natura 2000 w skali ponadlokalnej oraz siedliska i korytarze

ekologiczne wilka i rysia, żubra i dużych ssaków kopytnych. W związku z powyższym, w pkt 19 niniejszej decyzji, organ nałożył na wnioskodawcę obowiązek przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem powyższych kwestii.

W pozostałym zakresie GDOŚ nie widzi konieczności prowadzenia bardziej pogłębionych analiz w zakresie wskazanym przez Stowarzyszenie.

Stowarzyszenie zaznacza, że dane przyrodnicze w zakresie aktywności przestrzennej rysia, wskazują na wysokie znaczenie siedliskowe Puszczy Goleniowskiej i Puszczy Bukowej dla tego gatunku. Analiza danych telemetrycznych udostępnionych przez ZTP (pozyskanych w celu weryfikacji informacji przedstawionych przez odwołujących) oraz raport z analizy danych w ramach realizacji projektu reintrodukcji w latach 2019-21 (Borowik, Żmihorski 2022) wskazują na obecność reintrodukowanych osobników wzdłuż korytarza KPn-30 Puszcza Bukowa. Obserwowano migracje z obszaru Puszczy Goleniowskiej, przez Puszczę Bukową, z przekraczaniem istniejącej drogi DK10 na odcinku Kijewo-Płonia, oraz drogi S3 na odcinku Szczecin Klucz-Gryfino (droga wyposażona w przejścia dla dużych zwierząt). Analizy uwarunkowań siedliskowych wykonane przez ZTP (Borowik, Żmihorski 2022) wskazują na wysoką przydatność dla rysia siedlisk w granicach Puszczy Bukowej i południowych krańców Puszczy Goleniowskiej, czyli w strefach bezpośrednio przecinanych przez planowaną drogę S10.

GDOŚ formułując swoje rozstrzygnięcie, wziął pod uwagę wyjaśnienia Stowarzyszenia w zakresie oddziaływań barierowych. W wyniku intensywnej rozbudowy sieci drogowej w otoczeniu aglomeracji Szczecina, nastąpiła fragmentacja siedlisk leśnych w granicach Puszczy Goleniowskiej, która jest aktualnie częściowo minimalizowana przez system przejść dla zwierząt przy nowo powstałych odcinkach dróg ekspresowych S3 i S6. W przypadku Puszczy Bukowej (położonej pomiędzy drogami DK10/S10 i S3) obserwowana jest izolacja strukturalna i funkcjonalna od kompleksu Puszczy Goleniowskiej w efekcie obecności barier ekologicznych dla dużych ssaków. Bariery te tworzą następujące drogi:

- droga DK10, 2-jezdniowy odcinek Kijewo-Płonia, wybudowany w latach 2002-2004 - pozbawiony przejść dla dużych zwierząt,
- droga S10, 2-jezdniowy odcinek Zdunowo-Motaniec (Kobylanka), wybudowany w latach 2002-2004 - pozbawiony przejść dla dużych zwierząt.

Powyższe odcinki dróg powodują praktycznie całkowite przerwanie ciągłości korytarza KPn-30 Puszcza Bukowa oraz izolację Puszczy od sąsiednich kompleksów, będących źródłem migrantów i dyspersantów dużych ssaków kopytnych oraz wilka. Obecność barier ekologicznych powoduje, że w przypadku wilka w kompleksie Puszczy Bukowej obserwowane były w ostatnich latach jedynie incydentalnie pojedyncze osobniki, bez stałego występowania (potwierdzają to m.in. dane z monitoringu GIOŚ 2020) - tymczasem w granicach tego kompleksu leśnego dominują bardzo dobre/dobre warunki siedliskowe dla rozwoju i utrzymania stałej populacji. Sąsiedztwo dobrych i bardzo dobrych siedlisk dla wilka, na

północny-wschód od planowanej inwestycji, w Puszczy Goleniowskiej, zostało również przedstawione w uzupełnieniu przedłożonym przez inwestora (aneks z czerwca 2023r., str. 11).

W świetle całości informacji przedstawionych przez Stowarzyszenie, GDOŚ zgadza się iż kluczowym jest uwzględnienie znaczenia Puszczy Bukowej w sieci siedlisk i korytarzy migracji/dyspersji wilka i rysia, a także ciągłości siedlisk i możliwości swobodnego przemieszczania się średnich ssaków kopytnych, stanowiących naturalną bazę pokarmową wilka, stąd w zreformowanej treści warunku III.5 zobowiązano do budowy przejścia górnego dla dużych zwierząt pomiędzy km 0+000 a zabudową w ok. km 0+900.

Podsumowując, organ odwoławczy, na podstawie analizy zgromadzonego materiału dowodowego rozpatrzył sprawę w pełnym zakresie, co do okoliczności faktycznych i prawnych. Mając na uwadze argumenty przedstawione w powyższym uzasadnieniu, a także po wnikliwym zbadaniu poprawności postępowania przeprowadzonego przez organ I instancji, GDOŚ uchylił pkt II.2., II.13., II.22., II.23., II.24., II.25., II.26., II.38., III.1., III.4., III.5., III.6., III.11., III.14., V.2., VI.1., VII oraz akapit 6 załącznika nr 1 do decyzji RDOŚ w Szczecinie z dnia 16 grudnia 2022 r. i w tym zakresie orzekł co do istoty sprawy. Organ odwoławczy uchylił także pkt II.40. oraz III.2. i umorzył postępowanie organu I instancji w powyższym zakresie. W pozostałej części, po stwierdzeniu braku uchybień i naruszeń prawa, organ odwoławczy utrzymał ww. decyzję w mocy.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

- niniejsza decyzja jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. Na decyzję, zgodnie z art. 50 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259, ze zm.), dalej p.p.s.a., służy skarga wnoszona na piśmie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem GDOŚ, w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji;
- wnoszący skargę, zgodnie z art. 230 p.p.s.a. w związku z § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535), obowiązany jest do uiszczenia wpisu od skargi w kwocie 200 zł. Wnoszący skargę, co wynika z art. 239 p.p.s.a., może być zwolniony z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych;
- wnoszącemu skargę, zgodnie z art. 243 Ppsa, może być przyznane, na jego wniosek, prawo pomocy. Wniosek ten wolny jest od opłat sądowych.

*Z upoważnienia
Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska*

MAREK KAJS
Zastępca Generalnego Dyrektora
Zastępca Generalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Otrzymują:

1. Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, ul. Jasna 17, 43-360 Bystra (ePuap);
2. ██████████ – pełnomocnik Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, Transprojekt Gdański Sp. z o.o., ul. Zabytkowa 2, 80-253 Gdańsk;
3. pozostałe strony postępowania na podstawie art. 49 Kpa w zw. z art. 74 ust. 3 u.o.o.ś.

Do wiadomości:

1. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, ul. Teofila Firlika 20, 71-637 Szczecin.